

Några frågor om sekretess, m.m.

Sammanfattning

I betänkandet behandlar konstitutionsutskottet regeringens proposition 2003/04:93 Några frågor om sekretess, m.m. samt motioner som väckts med anledning av propositionen och under allmänna motionstiden 2003.

I propositionen föreslås bl.a. att sekretessen för fotografier av enskilda personer i offentliga register skall skärpas. Den personaladministrativa sekretess som gäller hos myndigheter där personalen särskilt kan riskera att utsättas för våld eller annat allvarligt men skall utvidgas till att omfatta ytterligare uppgifter, bl.a. i form av fotografisk bild, och uppgifter om närstående till personalen. Ordningsvakter och väktare skall få ett sekretesskydd som motsvarar det personaladministrativa sekretesskyddet för poliser och andra utsatta yrkesgrupper.

Sekretessen hos domstol till skydd för uppgifter om enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden skall enligt propositionen omfatta även uppgifter i mål om brott mot tystnadsplikt och mål om dataintrång. Såvitt gäller domstolarna skall sekretessen i förundersökning för uppgifter om enskildas personliga och ekonomiska förhållanden, som sedan år 1999 gällt med omvänt skaderekvisit, åter gälla med rakt skaderekvisit, dvs. med presumtion för offentlighet. Vid förhandling om användning av tvångsmedel skall sekretessen till skydd för enskild omfatta uppgift om vem som är misstänkt bara om det kan antas att fara uppkommer för att den misstänkte, eller någon närstående till den misstänkte, utsätts för våld eller annat allvarligt men om uppgiften röjs.

Sekretessen till skydd för uppgifter om enskildas personliga förhållanden, som gäller i bl.a. Justitiekanslerns skadereglerande verksamhet, skall gälla även i andra myndigheters skadereglerande verksamhet.

Sekretessen för säkerhets- och bevakningsåtgärder skall utvidgas till att avse system för automatiserad behandling av information.

I övrigt föreslås några ändringar av lagteknisk karaktär.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2004.

Utskottet tillstyrker förslagen i propositionen och avstyrker de behandlade motionerna. Sex reservationer och ett särskilt yttrande har avgivits.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Innehållsförteckning.....	2
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	4
Redogörelse för ärendet.....	6
Ärendet och dess beredning.....	6
Bakgrund.....	6
Propositionens huvudsakliga innehåll.....	8
Utskottets överväganden.....	10
Sekretess för fotografier i offentliga register.....	10
Personaladministrativ sekretess.....	12
Verksamhet avseende personal hos vissa myndigheter.....	12
Sekretess för uppgifter om ordningsvakter och väktare.....	13
Sekretess hos domstol.....	14
Sekretess i mål om brott mot tystnadsplikt och dataintrång.....	14
Sekretess under förundersökning m.m.....	16
Handlingsoffentlighet hos vissa organ med förvaltningsuppgifter.....	22
Övriga förslag i propositionen.....	24
Utformningen av lagförslagen.....	27
Andra sekretessfrågor.....	28
Sanktionsform för att värna handlingsoffentligheten.....	28
Sekretess i IVPA-verksamhet.....	30
Försäkringsbolags tillgång till journaler.....	32
Forskningssekretess.....	33
Reservationer.....	38
1. Sekretess för fotografier i offentliga register (punkt 1).....	38
2. Sekretess för uppgifter om ordningsvakter och väktare (punkt 2).....	39
3. Sekretess under förundersökning (punkt 3).....	39
4. Översyn av offentlighetsprincipen (punkt 4).....	40
5. Handlingsoffentlighet hos KRAV (punkt 8).....	40
6. Sanktionsform för att värna handlingsoffentligheten (punkt 9).....	41
Särskilt yttrande.....	42
Handlingssekretess hos KRAV (punkt 8).....	42
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	43
Propositionen.....	43
Följdmotioner.....	43
Motioner från allmänna motionstiden 2003.....	43

Bilaga 2

Regeringens lagförslag.....	45
1. Förslag till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100).....	45
2. Förslag till lag om ändring i lagen (2004:175) om ändring i sekretesslagen (1980:100).....	60
3. Förslag till lag om ändring i lagen (2004:000) om ändring i sekretesslagen (1980:100).....	62

Bilaga 3

Reservanternas lagförslag	64
---------------------------------	----

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Sekretess för fotografier i offentliga register

Riksdagen antar regeringens förslag till dels lag om ändring i sekretesslagen (1980:100), såvitt avser 7 kap. 15 §, dels lag om ändring i lagen (2004:175) om ändring i sekretesslagen (1980:100). Därmed avslår riksdagen motionerna 2003/04:K18 och 2003/04:K282.

Reservation 1 (mp)

2. Sekretess för uppgifter om ordningsvakter och väktare

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100), såvitt avser 7 kap. 46 §. Därmed avslår riksdagen motion 2003/04:K19 yrkande 1.

Reservation 2 (fp, c)

3. Sekretess under förundersökning

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100), såvitt avser 9 kap. 17 §, 12 kap. 2 § och 14 kap. 10 § med den ändringen att i 12 kap. 2 § tredje stycket ordet ”stycket” skall bytas ut mot ”styckena”. Därmed avslår riksdagen motionerna 2003/04:K20 yrkandena 1 och 2 samt 2003/04:Ju392 yrkande 2.

Reservation 3 (m)

4. Översyn av offentlighetsprincipen

Riksdagen avslår motion 2003/04:K348 yrkande 4.

Reservation 4 (m)

5. Sekretess för hotade och våldsdrabbade personer

Riksdagen avslår motion 2003/04:K322.

6. Symmetri i sekretessförhållanden

Riksdagen avslår motion 2003/04:K383.

7. Sekretesslagen i övriga delar

Riksdagen antar regeringens förslag till dels lag om ändring i sekretesslagen (1980:100), i de delar som inte omfattas av punkterna 1–3 ovan, dels lag om ändring i lagen (2004:000) om ändring i sekretesslagen (1980:100).

8. Handlingsoffentlighet hos KRAV

Riksdagen avslår motion 2003/04:K19 yrkande 2.

Reservation 5 (fp)

9. Sanktionsform för att värna handlingsoffentligheten

Riksdagen avslår motion 2003/04:K319 yrkande 2.

Reservation 6 (v, mp)

10. Sekretess i IVP A-verksamhet

Riksdagen avslår motion 2003/04:K203.

11. Försäkringsbolags tillgång till journaler

Riksdagen avslår motion 2003/04:K368.

12. Forskningssekretess

Riksdagen avslår motion 2003/04:K379 yrkandena 1 och 2.

Stockholm den 6 maj 2004

På konstitutionsutskottets vägnar

Gunnar Hökmark

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Gunnar Hökmark (m), Göran Magnusson (s), Barbro Hietala Nordlund (s), Helena Bargholtz (fp), Pär Axel Sahlberg (s), Kenth Högström (s), Ingvar Svensson (kd), Mats Einarsson (v), Mats Berglind (s), Henrik S Järrel (m), Anders Bengtsson (s), Tobias Krantz (fp), Kerstin Lundgren (c), Helene Petersson (s), Nils Fredrik Aurelius (m), Billy Gustafsson (s) och Gustav Fridolin (mp).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Ärendets beredning fram till dess regeringen avlämnade sin proposition till riksdagen redovisas i propositionen. Där framgår bl.a. att granskning skett i Lagrådet. Vidare erinras om den ändring i en av de berörda paragraferna som riksdagen gjort på framställning av Riksdagens ombudsmän och som träder i kraft den 1 april 2004. De i propositionen föreslagna ändringarna utgör ett led i den översyn av sekretessregleringen som sker fortlöpande.

Utöver propositionen och de motioner som väckts med anledning av den behandlas i betänkandet även ett antal motioner från allmänna motionstiden 2003.

Bakgrund

Yttrande- och informationsfrihet

Enligt 2 kap. 1 § regeringsformen är varje medborgare gentemot det allmänna tillförsäkrad bl.a. yttrandefrihet och informationsfrihet. Med yttrandefrihet avses frihet att i tal, skrift eller bild eller på annat sätt meddela upplysningar samt uttrycka tankar, åsikter och känslor. Denna grundlagsskyddade yttrandefrihet är mycket vid och är därför underkastad särskilda regler och begränsningar i en rad olika hänseenden. Sådana regler finns bl.a. i tryckfrihetsförordningen (1949:105), yttrandefrihetsgrundlagen (1991:1469), brottsbalken samt i olika bestämmelser om tystnadsplikt, främst i sekretesslagen (1980:100).

Med informationsfrihet avses frihet att inhämta och mottaga upplysningar samt att i övrigt ta del av andras yttranden. Information kan inhämtas på många sätt, t.ex. genom tidningar, böcker, radio, TV och från andra människor. Härvid får självfallet inte användas metoder som i andra sammanhang är förbjudna, t.ex. inbrott. Bestämmelsen om informationsfrihet medför inte i något fall skyldighet för det allmänna att lämna information. I tryckfrihetsförordningen har dock rätten att ta del av allmänna handlingar grundlagsfästs, se avsnitt 6.2.

Yttrandefriheten och informationsfriheten får begränsas genom lag (2 kap. 12 § regeringsformen). Begränsning får göras endast för att tillgodose ändamål som är godtagbara i ett demokratiskt samhälle. Begränsningen får aldrig gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till det ändamål som har föranlett den och inte heller sträcka sig så långt att den utgör ett hot mot den fria åsiktsbildningen såsom en av folkstyrelsens grundvalar. Begränsning får inte göras enbart på grund av politisk, religiös, kulturell eller annan sådan åskådning. Det poängteras i förarbetena till bestämmelsen (prop. 1975/76:209) att

regleringen är ägnad att understryka kravet på att lagstiftaren, när en fri- och rättighetsinskränkande lag beslutas, noga redovisar sina syften.

Yttrandefriheten och informationsfriheten får begränsas med hänsyn till rikets säkerhet, folkförsörjningen, allmän ordning och säkerhet, enskilda anseende, privatlivets helgd eller förebyggandet och beivrandet av brott. I övrigt får begränsningar av yttrande- och informationsfriheten ske endast om särskilt viktiga skäl föranleder det. Vid bedömning av vilka begränsningar som får ske skall särskilt beaktas vikten av vidaste möjliga yttrande- och informationsfrihet i politiska, religiösa, fackliga, vetenskapliga och kulturella angelägenheter (2 kap. 13 § regeringsformen).

Offentlighet och sekretess

Den svenska offentlighetsprincipen innebär att verksamheten hos staten och kommunerna i stor utsträckning är öppen för insyn och kontroll från allmänheten, bl.a. genom att den som begär det har rätt att ta del av allmänna handlingar hos statliga och kommunala myndigheter. Offentlighetsprincipen anses utgöra en garanti för rättssäkerheten, effektiviteten i folkstyret och förvaltningen. Därigenom är den också ägnad att främja allmänhetens förtroende för myndigheterna. Offentlighetsprincipen kan också anses utgöra en grundläggande förutsättning för en fungerande demokrati. Genom tillgången till allmänna handlingar underlättas och stimuleras den fria debatten i skilda samhällsfrågor. I 2 kap. 1 § tryckfrihetsförordningen slås således fast att varje svensk medborgare till främjande av ett fritt meningsutbyte och en allsidig upplysning skall ha rätt att ta del av allmänna handlingar. I samband med 1976 års reform av tryckfrihetsförordningen uttalades bl.a. att rätten att ta del av allmänna handlingar är en del av den medborgerliga rätten att inhämta och ta emot information och därmed en av betingelserna för den fria demokratiska åsiktsbildningen (prop. 1975/76:160).

Ibland kan allmänna eller enskilda sekretessintressen väga tyngre än intresset av offentlighet. Rätten att ta del av allmänna handlingar får dock begränsas endast om det är påkallat med hänsyn till vissa i 2 kap. 2 § tryckfrihetsförordningen uppräknade intressen, bl.a. det allmännas ekonomiska intresse och skyddet för enskildas personliga och ekonomiska förhållanden (punkterna 5 och 6). Uppräkningen är uttömmande och allmänna handlingar får inte hållas hemliga för att skydda några andra intressen.

De begränsningar som får göras skall anges noga i en särskild lag, sekretesslagen (1980:100), eller i en annan lag som den hänvisar till. Av sekretesslagen skall alltså framgå alla de fall då allmänna handlingar är hemliga. En myndighet kan sålunda inte i avtal eller på annat sätt förbinda sig att iaktta en sekretess som saknar stöd i sekretesslagstiftningen. Detta innebär att det för frågan om utlämnande av handling helt saknar betydelse om den som tillhandahållit handlingen uppställt krav på konfidentiell behandling av handlingen eller om myndigheten utfäst sig att inte utlämna den utan hans samtycke.

Offentlighets- och sekretesskommittén (OSEK)

Offentlighets- och sekretesskommittén har haft i uppdrag att bl.a. göra en allmän översyn av sekretesslagen. Kommittén avlämnade i oktober 2003 sitt huvudbetänkande Ny sekretesslag (SOU 2003:99). Förslagen i betänkandet remissbehandlas för närvarande. Remisstiden går ut den 1 september 2004.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås ändringar i sekretesslagen (1980:100). Ändringarna utgör ett led i den översyn av sekretessregleringen som sker fortlöpande.

Det föreslås att sekretessen för fotografier av enskilda personer i offentliga register, t.ex. passfotografier, skall skärpas. Sådan uppgift skall omfattas av sekretess med s.k. omvänt skaderekvisit, dvs. sekretess skall gälla om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till den enskilde lider men. Presumtionen skall alltså vara för sekretess.

Den personaladministrativa sekretess som gäller hos myndigheter där personalen särskilt kan riskera att utsättas för våld eller annat allvarligt men för uppgift om personnummer, bostadsadress och hemtelefonnummer, föreslås bli utvidgad till att omfatta även andra jämförbara uppgifter avseende personalen, uppgift i form av fotografisk bild som utgör underlag för tjänstekort samt uppgift om närstående till personalen.

Inom ramen för Rikspolisstyrelsens och polismyndigheters verksamhet utförs administrativt arbete avseende ordningsvakter. På motsvarande sätt utförs administrativt arbete avseende väktare hos länsstyrelserna. Ordningsvakter och väktare föreslås få ett sekretesskydd som motsvarar det personaladministrativa sekretesskydd som poliser och andra utsatta yrkesgrupper har.

Vidare föreslås att den begränsade sekretess som gäller hos domstol i vissa typer av mål till skydd för uppgift om enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden skall utsträckas till att omfatta sådana uppgifter i mål om brott mot tystnadsplikt och mål om dataintrång. Uppgifterna skall omfattas av sekretess med s.k. rakt skaderekvisit, dvs. sekretess skall gälla om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till den enskilde lider skada eller men om uppgiften röjs. Presumtionen skall alltså vara att uppgifterna är offentliga.

För den sekretess i förundersökning för uppgifter om enskilds personliga och ekonomiska förhållanden som sedan år 1999 gäller med omvänt skaderekvisit föreslås en återgång till rakt skaderekvisit såvitt gäller domstolarna, dvs. när sådana uppgifter förekommer hos domstolarna skall presumtionen vara att uppgifterna är offentliga. Vid förhandling om användning av tvångsmedel skall sekretessen till skydd för enskild omfatta uppgift om vem som är misstänkt endast om det kan antas att fara uppkommer för att den misstänkte eller någon honom eller henne närstående utsätts för våld eller annat allvarligt men om uppgiften röjs.

Det gäller viss sekretess i bl.a. Justitiekanslerns skadereglerande verksamhet till skydd för uppgifter om enskildas personliga förhållanden. Motsvarande sekretess föreslås gälla även i andra myndigheters skadereglerande verksamhet.

Den 1 januari 2003 inrättades en rikscentral för IT-incidentrapportering hos Post- och telestyrelsen (PTS). En förutsättning för att myndigheter och enskilda skall vara villiga att lämna rapporter till PTS är att PTS har möjlighet att hemlighålla sådan uppgifter i rapporterna som är känsliga från säkerhetsynpunkt. Det föreslås att sekretess skall gälla för uppgift som lämnar eller kan bidra till upplysning om säkerhets- eller bevakningsåtgärd avseende system för automatiserad behandling av information, om det kan antas att syftet med åtgärden motverkas om uppgiften röjs. Den tystnadsplikt som följer av sekretessbestämmelsen skall ha företräde framför meddelarfriheten.

I övrigt föreslås några ändringar av lagteknisk karaktär, såsom förtydliganden av lagtexten samt utmönstranden ur lagtexten av sådana verksamheter som har upphört.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2004.

Utskottets överväganden

Sekretess för fotografier i offentliga register

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag att sekretessen för fotografier av enskilda personer i offentliga register skall skärpas. Utskottet avstyrker därmed en motion om avslag på propositionen i denna del.

Jfr reservation 1 (mp).

Gällande bestämmelser

Enligt 7 kap. 15 § sekretesslagen gäller sekretess i verksamhet som avser folkbokföringen eller annan liknande registrering av befolkningen och, i den utsträckning regeringen föreskriver det, i annan verksamhet som avser registrering av betydande del av befolkningen, för uppgift om enskilds personliga förhållanden, om det av särskild anledning kan antas att den enskilde eller någon honom närstående lider men om uppgiften röjs.

I 1 b § sekretessförordningen (1980:657) anges att ovan nämnda sekretess gäller i verksamhet som avser bl.a. Rikspolisstyrelsens centrala passregister (punkt 3), Vägverkets vägtrafikregister (punkt 6) och Totalförsvarets pliktverks register över totalförsvarets personal (punkt 7).

De uppgifter som kan hållas hemliga med stöd av dessa bestämmelser är bl.a. uppgifter om namn, adress, personnummer och civilstånd liksom fotografier av den enskilde. I förarbetena framhålls att det som huvudregel skall råda offentlighet för dessa uppgifter. De är normalt att anse som harmlösa. En förutsättning för sekretess är således att det av särskild anledning kan antas att den enskilde eller någon honom närstående lider men om uppgiften röjs.

I 14 kap. sekretesslagen finns särskilda bestämmelser om sekretessgenombrott. Enligt 14 kap. 1 § hindrar inte sekretess att uppgift lämnas till annan myndighet om uppgiftsskyldighet följer av lag eller förordning. Enligt 14 kap. 2 § tredje stycket hindrar sekretess bl.a. inte att uppgift om enskilds adress, telefonnummer och arbetsplats lämnas till en myndighet, om uppgiften behövs där för delgivning enligt delgivningslagen (1970:428). Enligt 14 kap. 3 § får, utöver vad som följer av 1 och 2 §§, sekretessbelagd uppgift lämnas till myndighet om det är uppenbart att intresset av att uppgiften lämnas har företräde framför det intresse som sekretessen skall skydda. Sistnämnda bestämmelse bygger på att rutinmässigt uppgiftsutbyte i regel skall vara författningsreglerat.

Propositionen

Regeringen föreslår att sekretess skall gälla för uppgift i form av fotografisk bild av enskild i offentliga register, såsom vägtrafikregistret, passregistret och registret över totalförsvarets personal, om det inte står klart att uppgiften kan lämnas ut utan att den enskilde eller någon närstående till den enskilde lider men.

Förstärkningen av sekretesskyddet för fotografier motiveras av att enskilda skall slippa oroa sig över att bilder av dem själva publiceras eller annars används i sammanhang som upplevs som hotfulla av den enskilde. De myndigheter som har behov av att använda sig av fotografier från offentliga register i sin verksamhet bör enligt regeringen även fortsättningsvis kunna göra det. Regeringen föreslår därför att den sekretessbrytande bestämmelsen i 14 kap. 2 § tredje stycket sekretesslagen till förmån för myndigheter som behöver uppgifter om enskilda vid delgivning enligt delgivningslagen (1970:428) ändras så att den även omfattar uppgift i form av fotografisk bild av den enskilde. Sekretessbrytande bestämmelser för övriga berörda myndigheter avser regeringen genomföra genom förordning.

Ändringarna föreslås intagna i 7 kap. 15 § respektive 14 kap. 2 § sekretesslagen.

Motion

I *motion 2003/04:K18 av Gustav Fridolin (mp)* föreslås att riksdagen avslår propositionen i denna del. Motionären betonar mediernas behov av tillgång till fotografier i registren och anser att en öppen politisk dialog och offentlighet kan antas vara det mest verkningsfulla instrumentet för att värna demokratin och motverka antidemokratiska krafters brottsliga verksamhet.

Ulla Wester (s) har i *motion 2003/04:K282* begärt ett tillkännagivande för regeringen om behovet av att pröva värdet av ett för alla tillgängligt passarkiv. Hon anser att utvecklingen har visat att det ökade intresset för passarkivet fått till följd att människor skadats både fysiskt och i sin tilltro till samhället.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning av den intresseavvägning som behöver göras i fråga om sekretess för fotografier av enskilda i offentliga register. Utskottet tillstyrker därmed propositionen i denna del, som innebär ändringar i 7 kap. 15 § och 14 kap. 2 § sekretesslagen, och avstyrker motion 2003/04:K18 (mp). Motion 2003/04:K282 (s) är härigenom tillgodosedd.

Personaladministrativ sekretess

Verksamhet avseende personal hos vissa myndigheter

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag att den personaladministrativa sekretessen som gäller hos myndigheter där personalen särskilt kan riskera att utsättas för våld eller annat allvarligt men skall utvidgas till att omfatta ytterligare uppgifter, bl.a. i form av fotografisk bild, och uppgifter om närstående till personalen.

Gällande bestämmelser

Sedan sekretesslagens tillkomst gäller sekretess för uppgift i en myndighets personaladministrativa verksamhet enligt 7 kap. 11 § sekretesslagen. I syfte att ge offentliganställda inte bara sekretesskydd för vissa särskilt känsliga uppgifter utan också ett skydd mot hot och trakasserier har bestämmelsen kompletterats vid två tillfällen. År 1987 infördes en bestämmelse av innebörd att sekretess gäller för uppgift om en enskilds personliga förhållanden om det kan antas att den enskilde eller någon honom närstående utsätts för våld eller annat allvarligt men om uppgiften röjs. Bestämmelsen är försedd med ett s.k. kvalificerat rakt skaderekvisit, vilket innebär att det råder en extra stark presumption att uppgifterna är offentliga (7 kap. 11 § fjärde stycket första meningen). Rekvisitet uttrycks så att sekretessen gäller om det kan antas att den enskilde eller någon honom närstående utsätts för våld eller annat allvarligt men om uppgiften röjs.

Bestämmelsen ansågs inte ge ett tillräckligt skydd för sådana yrkesgrupper som generellt sett är mer utsatta för hot och trakasserier än andra och sedan år 1994 gäller sekretess, i den utsträckning regeringen föreskriver det, hos en myndighet där personal särskilt kan riskera att utsättas för allvarligt men, för uppgift om enskilds bostadsadress, hemtelefonnummer och personnummer, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon honom närstående lider men (7 kap. 11 § fjärde stycket andra meningen). Enligt 1 a § sekretessförordningen (1980:657) gäller det förstärkta sekretesskyddet i bl.a. Rikspolisstyrelsens och polismyndighets personaladministrativa verksamhet. Från och med den 1 april 2004 omfattas även Riksdagens ombudsmän av motsvarande sekretess (framst. 2003/04:JO2, bet. 2003/04:KU8, rskr. 2003/04:137).

Propositionen

Regeringen föreslår att den extra stränga personaladministrativa sekretessen som nu gäller hos myndigheter där personalen särskilt kan riskera att utsättas för våld eller annat allvarligt men inte längre skall gälla enbart för uppgift om personnummer, bostadsadress och hemtelefonnummer. Sekretessen skall utsträckas till att även omfatta andra jämförbara uppgifter avseende perso-

nal, uppgift i form av fotografisk bild som utgör underlag för tjänstekort samt uppgift om närstående till personalen. Regeringen föreslår vidare att bestämmelsen om personaladministrativ sekretess skall förtydligas så att det framgår att sekretessen gäller, förutom hos den myndighet där personalen utför sina arbetsuppgifter, även hos en annan myndighet om den personaladministrativa verksamheten utförs där.

Regeringen bedömer att den befintliga sekretessen för uppgift om polis-mans namn inte bör skärpas.

Förslagen innebär ändringar i 7 kap. 11 § och 16 kap. 1 § sekretesslagen.

Utskottets ställningstagande

Propositionen i denna del har inte föranlett några motioner. Utskottet delar regeringens bedömning och tillstyrker förslaget till ändringar i 7 kap. 11 § och 16 kap. 1 § sekretesslagen.

Sekretess för uppgifter om ordningsvakter och väktare

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag att ordningsvakter och väktare skall få ett sekretesskydd som motsvarar det personaladministrativa sekretesskyddet för poliser och andra utsatta yrkesgrupper. Utskottet anser att den längsta föreskrivna sekretesstiden för skyddet inte bör avvika från den längsta tid som föreskrivs i övriga paragrafer i samma kapitel och avstyrker en motion (fp) om kortare längsta sekretesstid.

Jfr reservation 2 (fp, c).

Gällande bestämmelser

Som framgår ovan skyddas uppgifter om enskilda som behöver ett extra starkt sekretesskydd genom sekretess med ett omvänt skaderekvisit. Så är fallet när det gäller uppgifter om hemadresser m.m. avseende t.ex. polispersonal. Ordningvakter och väktare omfattas inte av motsvarande sekretesskydd.

Propositionen

Regeringen föreslår att sekretess skall gälla i ärenden om förordnande av ordningsvakt och i förteckning över tjänstetecken som tilldelats ordningsvakter för uppgift om enskilds namn, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till den enskilde utsätts för våld eller annat allvarligt men om uppgiften röjs. Sekretess skall enligt propositionen vidare gälla i sådant ärende eller i sådan förteckning för uppgift om enskilds bostadsadress, hemtelefonnummer, personnummer och andra jämförbara uppgifter om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till den enskilde lider men. Motsvarande sekretessregler skall gälla för uppgift

om väktare i ärende om godkännande av väktare eller i register över väktare som förs hos länsstyrelse.

Sekretessen föreslås gälla i högst femtio år, vilket är samma längsta tid som gäller för den personaladministrativa sekretessen enligt 7 kap. 11 § sekretesslagen.

Förslagen innebär att en ny paragraf, 7 kap. 46 §, införs i sekretesslagen.

Motion

I motion 2003/04:K19 av Helena Bargholtz m.fl. (fp) yrkande 1 föreslås att riksdagen antar förslaget till ny bestämmelse i 7 kap. 46 § sekretesslagen med den ändringen att sekretessen skall gälla i högst tjugo år. Motionärerna anser en sådan längsta tid vara tillräcklig i detta fall.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning av behovet av sekretessregler till skydd för vissa uppgifter om ordningsvakter och väktare.

I frågan om den längsta tid som sekretessen skall kunna gälla vill utskottet understryka att det är fråga om just en längsta tid. All sekretess upphör att gälla utan vidare prövning sedan den tiden förflutit. Intill dess gäller att sekretessprövning skall göras innan en uppgift lämnas ut. De längsta tider som föreskrivs till skydd för enskildas personliga förhållanden i 7 kap. sekretesslagen är femtio eller sjuttio år. För sekretessen enligt 7 kap. 11 §, som har berörts ovan, gäller gällande en längsta tid av femtio år. Det finns enligt utskottets uppfattning inte anledning att för de uppgifter som nu avses avvika från de längsta sekretesstider som i övrigt föreskrivs i detta kapitel i sekretesslagen.

Utskottet tillstyrker med det anförda regeringens förslag till ny paragraf, 46 §, i 7 kap. sekretesslagen och avstyrker motion 2003/04:K19 (fp) yrkande 1.

Sekretess hos domstol

Sekretess i mål om brott mot tystnadsplikt och dataintrång

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag att sekretessen hos domstol till skydd för uppgifter om enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden skall omfatta även uppgifter i mål om brott mot tystnadsplikt och mål om dataintrång.

Gällande bestämmelser

Huvudregeln när det gäller sekretess hos domstolar är att uppgifter som lämnas till domstolen från en annan myndighet och som är sekretessbelagda där

fortsätter att vara sekretessbelagda när de kommer in till domstolen (12 kap. 1 § sekretesslagen). Sekretess för uppgiften upphör emellertid så gott som alltid att gälla om uppgiften läggs fram vid en förhandling som är offentlig (12 kap. 3 §).

En förhandling vid domstol skall vara offentlig. Detta föreskrivs redan i 2 kap. 11 § andra stycket regeringsformen. Begränsningar i denna regel får dock göras genom lag. Begränsningar får göras endast för att tillgodose ändamål som är godtagbara i ett demokratiskt samhälle. En begränsning får aldrig gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till det ändamål som har föranlett den och inte heller sträcka sig så långt att den utgör ett hot mot den fria åsiktsbildningen såsom en av folkstyrelsens grundvalar. Den får inte göras enbart på grund av politisk, religiös, kulturell eller annan sådan åskådning.

Bestämmelsen om att förhandling vid domstol skall vara offentlig finns också i rättegångsbalken (5 kap. 1 §), där också regler om inskränkning i offentligheten vid förhandlingar i allmän domstol finns.

För att en förhandling skall få hållas inom stängda dörrar är det inte tillräckligt att en sekretessbestämmelse är tillämplig på en uppgift som kan antas läggas fram vid en förhandling. Det krävs därutöver att det är av synnerlig vikt att uppgiften hålls hemlig. Vissa sekretessbestämmelser har utformats särskilt med tanke på förhållandena vid domstolarna, och i dessa fall får förhandlingen också hållas inom stängda dörrar.

En förhandling kan sålunda hållas inom stängda dörrar om sekretess gäller enligt 7 kap. 22 § (viss sekretess för personalia i bl.a. brottmål), 8 kap. 17 § (viss sekretess för uppgifter om myndigheters eller enskildas affärs- eller driftsförhållanden), 9 kap. 15 § (viss sekretess för uppgifter om enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden i familjemål) eller 9 kap. 16 § sekretesslagen (viss sekretess för uppgifter om enskildas personliga och ekonomiska förhållanden i vissa uppräknade typer av brottmål) samt i vissa angivna fall vid förhandling under förundersökning i brottmål.

Enligt 9 kap. 16 § första stycket sekretesslagen gäller sekretess hos domstol i mål om ansvar för sexualbrott, utpressning, brytande av post- eller telehemlighet, intrång i förvar, olovlig avlyssning eller brott genom vilket infektion av hiv har eller kan ha överförts, i mål om ersättning för skada med anledning av sådana brott samt i ärenden som rör sådana brott, t.ex. ansökan om resning i brottmål. Sekretessen gäller för uppgift om enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon honom närstående lider skada eller men om uppgiften röjs. Sekretessen gäller dock inte för uppgift om vem som är tilltalad eller svarande.

Under en förundersökning kan sekretess gälla för uppgifter om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden (9 kap. 17 § första stycket sekretesslagen). Sekretessen enligt denna bestämmelse upphör att gälla hos förundersökningsmyndigheten om uppgiften lämnas till domstol med anledning av att åtal väcks, utom i tre undantagsfall (9 kap. 18 § andra stycket).

Det första undantaget gäller uppgifter som hos domstol skyddas av sekretess enligt 8 kap. 17 § eller 9 kap. 16 § sekretesslagen. Detta undantag har

införts därför att skyddet hos domstolen skulle förlora sin verkan om uppgifterna var offentliga hos förundersökningsmyndigheten. Det andra undantaget avser uppgifter som uppenbarligen saknar betydelse i målet, t.ex. uppgifter om personer som varit misstänkta under förundersökningen men där åklagaren inte väckt åtal. Det tredje undantaget avser uppgifter i handlingar som förundersökningsmyndigheten fått från en annan myndighet, där uppgifterna är hemliga, t.ex. uppgifter i en självdeklaration från Skatteverket. Den sekretess som enligt 9 kap. 17 § gäller för sådana uppgifter upphör alltså inte att gälla hos förundersökningsmyndigheten trots att åtal väckts. Genom reglerna i 12 kap. 1 § överförs denna sekretess från förundersökningsmyndigheten till domstolen när handlingen överlämnas dit.

Propositionen

Regeringen föreslår att det skall gälla sekretess hos domstol i mål om ansvar för brott mot tystnadsplikt eller dataintrång för uppgift om enskilda personliga och ekonomiska förhållanden om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till den enskilde lider skada eller men om uppgiften röjs.

Förslagen innebär ändring i 9 kap. 16 § sekretesslagen.

Utskottets ställningstagande

Propositionen har i denna del inte föranlett någon motion. Utskottet tillstyrker förslaget till ändring i 9 kap. 16 § sekretesslagen.

Sekretess under förundersökning m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag att sekretessen i förundersökning för uppgifter om enskildas personliga och ekonomiska förhållanden, såvitt gäller domstolarna, åter skall gälla med rakt skaderekvisit, dvs. med presumtion för offentlighet. Vid förhandling om användning av tvångsmedel skall sekretessen till skydd för enskild omfatta uppgift om vem som är misstänkt bara om det kan antas att fara uppkommer för att den misstänkte, eller någon närstående till den misstänkte, utsätts för våld eller annat allvarligt men om uppgiften röjs. Utskottet avstyrker en motion om avslag på propositionen i denna del, liksom motioner om översyn av bestämmelser om sekretess under förundersökning och av offentlighetsprincipen. Jfr reservationerna 3 och 4 (m).

Gällande bestämmelser

Enligt 9 kap. 17 § första stycket sekretesslagen gäller – om inte annat följer av 18 § – sekretess för uppgift om enskildas personliga och ekonomiska förhållanden i ett antal myndigheters olika verksamheter som har anknytning till brottsutredningar. Sålunda gäller sekretess bl.a. i utredning enligt bestämmel-

serna om förundersökning i brottmål (punkt 1) och i angelägenhet som avser tvångsmedel i sådant mål eller i annan verksamhet för att förebygga brott (punkt 2). Sekretessen gäller med ett s.k. omvänt skaderekvisit, vilket innebär att uppgifterna får röjas endast om det står klart att den enskilde eller någon honom närstående inte lider skada eller men, dvs. presumtionen är att uppgifterna omfattas av sekretess.

Bestämmelsen i 9 kap. 17 § första stycket 2 om sekretess i angelägenhet som avser användning av tvångsmedel i brottmål är direkt tillämplig hos domstolarna. Genom bestämmelsen i 12 kap. 1 § första stycket sekretesslagen om överföring av sekretess till domstolar omfattas även alla uppgifter i en förundersökning som överlämnas till en domstol innan åtal väcks, exempelvis uppgifter i ärenden om förordnande av offentlig försvarare och målsägandebiträde, av sekretess enligt 9 kap. 17 § första stycket 1 hos domstolen.

Enligt 9 kap. 17 § fjärde stycket får en skadelidande, eller den som den skadelidande har överlåtit sin rätt till, trots sekretessen ta del av en uppgift i bl.a. en nedlagd förundersökning eller i en förundersökning som avslutats med ett beslut om att åtal inte skall väckas, om den skadelidande behöver uppgiften för att kunna få ett anspråk på skadestånd eller på bättre rätt till viss egendom tillgodosett och det inte bedöms vara av synnerlig vikt för den som uppgiften rör eller någon närstående till honom eller henne att den inte lämnas ut. Enligt sjätte stycket får polisen trots sekretessen på begäran av en enskild som lidit person- eller sakskada vid en trafikolycka lämna uppgift om identiteten hos en trafikant som haft del i olyckan.

Propositionen

Regeringen föreslår att sekretessbestämmelsen avseende uppgifter om enskildas personliga och ekonomiska förhållanden i utredning enligt bestämmelserna om förundersökning i brottmål och i angelägenhet som avser användning av tvångsmedel i sådant mål eller i annan verksamhet för att förebygga brott skall ändras från en presumtion för sekretess till en presumtion för offentlighet när uppgifterna förekommer i domstolarnas rättskipande eller rättsvårdande verksamhet. Detta skall dock inte gälla om domstolen har fått uppgiften från en annan myndighet enbart för att pröva om uppgiften kan lämnas ut.

Vid förhandling om användning av tvångsmedel skall sekretessen till skydd för enskild enligt propositionen omfatta uppgift om vem som är misstänkt endast om det av särskild anledning kan antas att fara uppkommer för att den misstänkte eller någon närstående till denne utsätts för våld eller annat allvarligt men om uppgiften röjs (s.k. rakt kvalificerat skaderekvisit).

Förslagen innebär ändringar i 9 kap. 17 § och 12 kap. 2 § sekretesslagen samt – redaktionellt – i 14 kap. 10 § sekretesslagen.

Regeringen påminner i skälen till förslaget om att det omvända skaderekvisitet i 9 kap. 17 § sekretesslagen infördes år 1999 i samband med att polisregisterlagstiftningen anpassades till personuppgiftslagen (1998:204) och polisen fick möjlighet att behandla uppgifter automatiserat vid hand-

läggningen av förundersökningar och andra utredningar i större utsträckning än som var fallet tidigare (prop. 1997/98:97, bet. 1997/98:JuU20, rskr. 1997/98:276). Dessförinnan gällde ett s.k. rakt skaderekvisit, dvs. presumtionen var att uppgifterna var offentliga. För att uppgifterna skulle omfattas av sekretess krävdes således tidigare att det kunde antas att den enskilde eller någon honom närstående skulle lida skada eller men om uppgifterna röjdes. Med hänsyn till att uppgifter som behandlas automatiserat kan bli mer känsliga från integritetssynpunkt än motsvarande uppgifter som behandlas manuellt ansågs det lämpligt att ändra skaderekvisitet i 9 kap. 17 § från rakt till omvänt till förmån för den enskilde i det allmännas brottsförebyggande och brottsbeivrande verksamhet. Samtidigt avskaffades den absoluta sekretessen för alla polisregister utom belastningsregistret och infördes ett omvänt skaderekvisit för dessa. Ändringarna syftade till att ge samma skydd för känsliga uppgifter oberoende av om de förekom i ett polisregister eller i t.ex. en förundersökning.

Regeringen anför att införandet av det omvända skaderekvisitet medfört bl.a. att domstolarna i större utsträckning än vad som var fallet tidigare håller häktningsförhandlingar och andra förhandlingar under förundersökningen – t.ex. förhandlingar om beslag och kvarstad – inom stängda dörrar, när uppgifter om den misstänktes personliga och ekonomiska förhållanden förebringas. Det har också visat sig att domstolarna tillämpar bestämmelsen på olika sätt, exempelvis i frågan om den misstänktes namn kan skrivas på en uppropslista eller offentliggöras i samband med att parterna kallas till förhandlingen.

Regeringen pekar på att principen att förhandlingar i domstol i största möjliga utsträckning skall vara offentliga är av stor betydelse för rättssäkerheten och för allmänhetens förtroende för domstolsväsendet.

I frågan om det bör göras undantag från det föreslagna raka skaderekvisitet i 9 kap. 17 § för uppgift om vem som är misstänkt vid en förhandling om användning av tvångsmedel anförs i propositionen bl.a. att det kan finnas – utom integritetsskäl – anledning att hemlighålla den misstänktes namn av det skälet att det finns en hotbild mot den misstänkte eller dennes anhöriga. Om man tillåter att förhandlingar om tvångsmedel hålls inom stängda dörrar av enbart integritetsskäl finns det enligt regeringen risk för att detta i stor utsträckning kommer att bli fallet. En sådan ordning kan inte anses tillfredsställande mot bakgrund av att förhandlingsoffentligheten är grundlagsfäst. Det kan också hävdas att det skydd som den enskildes rättssäkerhet bereds genom offentligheten bör tillmätas avsevärt större vikt än hänsynen till hans personliga integritet.

Vid en avvägning mellan dessa motstående intressen finner regeringen att de senare skälen väger så tungt att insynsintresset vid förhandlingar avseende tvångsmedel bör ges företräde framför intresset av skydd för den enskildes integritet. I de fall det finns en hotbild mot den enskilde eller hans eller hennes närstående bör det emellertid enligt regeringen finnas en möjlighet att hemlighålla namnet på den enskilde även vid en förhandling om användning av tvångsmedel.

Regeringen föreslår också att bestämmelsen om undantag från förundersökningssekretessen till skydd för enskild avseende uppgift om identiteten hos en trafikant som haft del i en trafikolycka skall ändras så att sådan uppgift kan lämnas även till andra skadelidande än enskilda. – Förslaget innebär en ändring i nuvarande sjätte stycket i 9 kap. 17 § sekretesslagen.

Regeringen påpekar i skälen till förslaget i denna del att även andra än enskilda, t.ex. myndigheter, kan ha skadeståndsanspråk med anledning av trafikolyckor. Med den nu gällande regleringen kan myndigheter få tillgång till uppgifter om personer som varit inblandade i bilolyckor i de fall informationen omfattas av undantagsregeln i paragrafens fjärde stycke, men inte om informationen omfattas av undantagsregeln i paragrafens sjätte stycke, och denna ordning är oförenlig med polisens upplysningsskyldighet enligt trafikförordningen (1998:1276).

Motioner

I *motion 2003/04:K20 av Gunnar Hökmark m.fl. (m)* föreslås att riksdagen avslår propositionen såvitt avser förslagen till ändring i 9 kap. 17 § sekretesslagen (*yrkande 1*) och i 12 kap. 2 § sekretesslagen (*yrkande 2*). Motionärerna anser att regeringens strävan att öka öppenheten vid domstolarna är bra men att enskildas behov av skydd för sin personliga integritet samt bevispersoners och målsägandes behov av skydd för sina personuppgifter väger tyngre än behovet av ökad öppenhet och insyn i rättsprocessen.

I *motion 2003/04:K348 av Gunnar Hökmark m.fl. (m) yrkande 4* har begärts att regeringen skall lägga fram förslag om offentlighetsprincipen. Motionärerna anser i denna motion att offentlighetsprincipens syfte bör ses över och preciseras, och de betonar att principen bör inriktas på kontroll av den offentliga makten och att sekretesskyddet för den enskilde bör stärkas.

I *motion 2003/04:K322* har *Bo Bernhardsson och Marie Granlund (båda s)* begärt ett tillkännagivande för regeringen om att lagstiftningen bör ses över med sikte på att erbjuda tryggare förhållanden under rättsprocessen för den som hotas eller drabbas av våldsbrott. Motionärerna anför ett exempel där en person blivit hotad i valrörelsen och polisanmält händelsen. I den bekräftelse på anmälningen som den hotade/anmälaren fick fanns personuppgifter för anmälaren angivna, medan uppgifterna för den som hotat var överstrukna. Polisen lämnade med hänvisning till lagstadgad sekretess inte heller ut dennes personuppgifter till den hotade, medan den hotades personuppgifter fanns på den kopia som tillställdes den som hotat. Exemplet visar enligt motionärerna på en absurd sekretessituation.

I *motion 2003/04:K383 av Ingvar Svensson m.fl. (kd)* har begärts ett tillkännagivande för regeringen om behovet av en översyn av sekretesslagens bestämmelser vid förundersökningar och i samband med rättegångar. Motionärerna refererar till den debatt som, i samband med mordet på utrikesminister Anna Lindh, uppstått om sekretessbestämmelser och rättegångsbalkens regler om yppandeförbud och anser att en översyn bör belysa symmetrin i sekretessförhållandena i samband med förundersökningar och rättegångar.

I motion 2003/04:Ju392 av Ulla Hoffmann m.fl. (v) yrkande 2 har begärts ett tillkännagivande för regeringen om att skaderekvisitet gällande sekretessprövning av förundersökning skall ändras till rakt skaderekvisit. Regeln om omvänt skaderekvisit innebär enligt motionärernas mening stora faror.

Övrigt

Utredningsbetänkanden

Offentlighets- och sekretesskommittén (OSEK) avlämnade, som nämnts ovan, i slutet av år 2003 sitt huvudbetänkande Ny sekretesslag (SOU 2003:99). Kommittén föreslår (se s. 180 f.) bl.a. att sekretess skall gälla inom hela den offentliga förvaltningen för uppgift om enskilds adress eller hemtelefonnummer eller annan liknande uppgift, om det av särskild anledning kan antas att den enskilde eller någon närstående till den enskilde kan komma att utsättas för hot, våld eller annat allvarligt men om uppgiften röjs. Kommittén påpekar också att ny lagstiftning inte ger något skydd i sig utan att det dessutom krävs att bestämmelserna verkligen tillämpas av myndigheterna. Respektive myndighet har ett ansvar att föra ut information om bestämmelserna till myndighetens personal samt att följa upp att bestämmelserna tillämpas på ett korrekt sätt.

Betänkandet remissbehandlas för närvarande. Remisstiden går ut den 1 september 2004.

Personsäkerhetsutredningen överlämnade i augusti 2002 delbetänkandet Nationell handlingsplan mot våld i nära relationer (SOU 2002:71). Utredningen föreslog att personer som utsätts för hot och förföljelse skall kunna medges att bli folkbokförda i särskild ordning med ett högre sekretesskydd än vanlig folkbokföring, s.k. skyddad folkbokföring. Utredningen avlämnade i början av detta år sitt betänkande Ett nationellt program om personsäkerhet (SOU 2004:1). Utredningen hade i uppdrag att utforma ett nationellt program till skydd för bevispersoner m.fl. och att lämna förslag i frågor som har samband med ett sådant program. Det föreslagna programmet är inriktat på att omfatta en snäv personkrets, i första hand bevispersoner som medverkar i en förundersökning eller rättegång rörande grov eller organiserad brottslighet och deras närstående. Därutöver föreslås det kunna tillämpas beträffande anställda inom rättsväsendet och deras närstående samt andra personer, om det finns särskilda skäl. Betänkandet remissbehandlas för närvarande.

Frågesvar i riksdagen

Justitieminister Thomas Bodström besvarade den 7 april 2003 en fråga (2003/04:1034) om hot och våld mot vittnen.

Justitieministern framhöll inledningsvis att det är grundläggande för en rättsstat att människor som varit utsatta för brott eller bevittnat brott vågar träda fram och vittna i domstol. Stöd till vittnen och brottsoffer som riskerar att utsättas för hot, våld och påtryckningar från gärningsmän och andra är, enligt svaret, för regeringen en högt prioriterad fråga. Ett mål är att det skall

finnas vittnesstöd, som följer med målsägande och vittnen i samtliga tings- och hovrätter i slutet av 2004. Brottsoffermyndigheten och Domstolsverket har getts i uppdrag att genomföra olika åtgärder för att målet skall uppnås.

Justitieministern hänvisade i sammanhanget vidare till förslagen i Person- säkerhetsutredningens ovan nämnda betänkande Ett nationellt program om personsäkerhet som syftar till ett utökat skydd för personer och deras närstående som medverkar i en förundersökning eller rättegång rörande grov eller organiserad brottslighet samt till förslagen i OSEK:s ovan nämnda huvudbetänkande. Betänkandena skulle enligt ministern, tillsammans med den redovisning som Brottsoffermyndigheten och Domstolsverket skall överlämna senare i år, komma att ge ett brett underlag för det fortsatta arbetet med att stärka skyddet för vittnen och brottsoffer.

Brottsoffermyndigheten och Domstolsverket slutredovisade sitt uppdrag den 27 april 2004.

Tidigare riksdagsbehandling av vissa frågor

Konstitutionsutskottet har behandlat motioner om åtgärder mot s.k. läckor i förundersökningar under innevarande riksmöte i betänkande 2003/04:KU14. Utskottet hänvisade dels till den bedömning som gjorts då de nuvarande bestämmelserna på området antogs och att utskottet i tidigare ställningstagande hänvisat till den bedömningen, dels till beredningen av Offentlighets- och sekretesskommitténs huvudbetänkande Ny sekretesslag (SOU 2003:99). Utskottet avstyrkte föreliggande motioner i denna fråga.

Justitieutskottet har behandlat motioner om s.k. yppandeförbud under innevarande riksmöte i betänkande 2003/04:JuU14. Justitieutskottet inhämtade från Domstolsverket att det inte förs någon statistik över hur många förhandlingar som hålls inom stängda dörrar eller över hur många beslut om yppandeförbud som meddelas och att Domstolsverket inte heller fått några indikationer på att antalet sådana förhandlingar eller antalet beslut om yppandeförbud skulle ha ökat. Justitieutskottet hänvisade till att utskottets uppföljningsgrupp under år 2003 studerat bl.a. omfattningen av yppandeförbud som meddelats av tingsrätter under åren 2001 och 2002 och skulle sammanställa resultaten av projektet i en promemoria. Justitieutskottet kunde konstatera att det finns stora regionala skillnader i fråga om tillämpningen, och utskottet skulle få tillfälle att återkomma till denna fråga när uppföljningsgruppens slutliga rapport avseende projektet är färdigställd. Justitieutskottet föreslog att riksdagen skulle avslå de föreliggande motionerna.

Utskottets ställningstagande

Som regeringen anför är den grundlagsfästa principen att förhandlingar i domstol i största möjliga utsträckning skall vara offentliga av stor betydelse för rättssäkerheten och allmänhetens förtroende för domstolsväsendet. Det är också viktigt att bestämmelserna om offentlighet eller sekretess tillämpas så enhetligt och förutsebart som möjligt i olika domstolar. Det rättssäkerhets-

skydd som den enskilde bereds genom offentligheten väger enligt utskottets uppfattning normalt än tyngre än hänsynen till den enskildes integritet.

Utskottet delar således den bedömning som regeringen har gjort i intresseavvägningen mellan behovet av insyn och den enskildes behov av skydd för sin integritet. Utskottet delar också regeringens bedömning om undantag från sekretessen i förhållande till skadelidande vid trafikolycka.

Utskottet tillstyrker med det anförda regeringens förslag i denna del och avstyrker motion 2003/04:K20 (m) yrkandena 1 och 2. Motion 2003/04:Ju392 (v) yrkande 2 anses tillgodosedd härigenom.

Offentlighetsprincipens syfte är att ge insyn i de offentliga organens verksamhet. Den offentliga makten skall kunna kontrolleras. För att kontrollen skall kunna utövas krävs ofta, bland annat i fråga om myndighetsutövning mot enskilda, att tillgång ges också till uppgifter om de enskilda. För att bestämma hur stark sekretess som skall råda i olika fall måste en intresseavvägning göras. Ett exempel på en sådan intresseavvägning ges ovan.

Som framgår ovan har OSEK föreslagit en skärpning av sekretessen för uppgifter om enskildas adress, hemtelefonnummer och andra liknande uppgifter genom en sekretessbestämmelse som skall gälla inom hela den offentliga förvaltningen. Även andra åtgärder vidtas och förbereds för att stärka stödet till vittnen och brottsoffer. En översyn av sekretesslagen sker enligt vad som anges i propositionen fortlöpande. OSEK har nyligen genomfört en allmän översyn av sekretesslagen. Resultatet av OSEK:s arbete remissbehandlas för närvarande. Utskottet anser inte att någon sådan översyn om offentlighetsprincipen som begärs i motion 2003/04:K348 yrkande 4 nu är påkallad. Motionen avstyrks i berörd del.

I fråga om åtgärder som begärs i motion 2003/04:K322 (s) vill utskottet hänvisa till den pågående beredningen av OSEK:s förslag till stärkt sekretess för personuppgifter. Utskottet anser att beredningen bör avvaktas, och motionen avstyrks.

Beträffande de i motion 2003/04:K383 (kd) upptagna spörsmålen vill utskottet hänvisa till justitieutskottets bedömning av motioner rörande yppandeförbudet i betänkande 2003/04:JuU14. Motionen avstyrks.

Handlingsoffentlighet hos vissa organ med förvaltningsuppgifter

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att vissa organ inte längre skall omfattas av bestämmelserna om handlingsoffentlighet. Utskottet delar också bedömningen att bl.a. KRAV inte skall föras in under bestämmelserna och avstyrker en motion om att så skall ske.

Jfr reservation 5 (fp) och särskilt yttrande (mp).

Gällande bestämmelser

Enligt 2 kap. 1 § tryckfrihetsförordningen (TF) har varje svensk medborgare rätt att ta del av allmänna handlingar. En handling är allmän om den förvaras hos en myndighet och enligt särskilda regler anses inkommen dit eller upprättad där. Enligt 1 kap. 8 § sekretesslagen skall det som föreskrivs i TF om rätt att ta del av allmänna handlingar hos en myndighet i tillämpliga delar gälla också hos vissa andra organ. Vilka dessa organ är anges i bilagan till sekretesslagen där det också anges vilken verksamhet hos det enskilda organet som omfattas av handlingsoffentligheten. Om ett organ förs in i sekretesslagens bilaga måste organet tillämpa reglerna om handlingsoffentlighet, eventuella sekretessbestämmelser samt bestämmelserna i 15 kap. sekretesslagen om registrering och diarieföring.

Bland de organ som räknas upp i bilagan till sekretesslagen finns Kungliga Skogs- och Lantbruksakademien, Regleringsföreningen Svensk fisk, ekonomisk förening och Stiftelsen Lantbrukarnas skördekadestydd. De verksamheter som för dessa organs räkning omfattas av bestämmelserna i bilagan till sekretesslagen har upphört.

Svenska Kennelklubben finns upptagen i bilagan till sekretesslagen avseende drift av det register som avses i 2 § lagen (2000:537) om märkning och registrering av hundar. Från och med den 1 januari 2004 har dock Statens jordbruksverk på uppdrag av Djurskyddsmyndigheten övertagit driften av registret.

Propositionen

Regeringen föreslår att Kungliga Skogs- och Lantbruksakademien, Regleringsföreningen Svensk fisk, ekonomisk förening, Stiftelsen Lantbrukarnas skördekadestydd och Svenska Kennelklubben inte längre skall omfattas av bestämmelserna om handlingsoffentlighet.

Regeringen bedömer att KRAV och Svenska Demeterförbundet inte bör omfattas av bestämmelserna om handlingsoffentlighet.

Förslaget och bedömningen avser lydelsen av bilagan till sekretesslagen.

Regeringen anger som bakgrund till sin bedömning att KRAV inte bör omfattas av bestämmelserna om handlingsoffentlighet att KRAV utgör kontrollorgan för tillsyn av efterlevnaden av en EG-förordning och att KRAV vid denna tillsyn utövar myndighetsutövning mot enskild, vilket talar för att låta denna verksamhet omfattas av handlingsoffentlighet, men att ett privat kontrollorgan enligt EG-förordningen inte får röja upplysningar och uppgifter som det erhåller i sin egenskap av kontrollant för andra än för den som är ansvarig för den verksamhet som kontrolleras och för de behöriga offentliga myndigheterna. Om kontrollorganet inte iakttar sekretesskravet skall den behöriga myndigheten enligt artikel 9.6 d i samma förordning återkalla sitt godkännande av organet.

Regeringen påpekar att en förpliktelse för ett organ att tillämpa sekretesslagens regler förutsätter särskilda administrativa rutiner och för med sig ökade kostnader. I propositionen hänvisas till att det enligt förarbetena inte bör

övervägas att införa en ordning som innebär sådana konsekvenser för ett enskilt rättssubjekt utan att man får en offentlighet som har någon praktisk betydelse. Ett skäl till att avstå från att utvidga handlingsoffentligheten till ett visst organ är således att insynen i praktiken kraftigt skulle begränsas eller helt upphävas genom sekretessregler (prop. 1986/87:151 s. 149 f.).

Sekretessbestämmelsen i den ovan nämnda EG-förordningen innebär enligt propositionen att ett införande av KRAV i bilagan till sekretesslagen i praktiken inte skulle utöka handlingsoffentligheten hos detta organ. Regeringen anser därför att KRAV inte bör införas i bilagan.

Motioner

I motion 2003/04:K19 av Helena Bargholtz m.fl. (fp) yrkande 2 begär motionärerna att regeringen skall återkomma med förslag som innebär att KRAVs kontrollverksamhet omfattas av handlingsoffentlighet enligt sekretesslagen. Motionärerna anser inte att de skäl som regeringen anför för att inte föreslå att KRAVs verksamhet skall omfattas av handlingsoffentlighet till den del den avser myndighetsutövning är hållbara.

Utskottets ställningstagande

Regeringens förslag att vissa organ inte längre skall omfattas av reglerna om handlingsoffentlighet har inte föranlett någon motion. Utskottet tillstyrker förslaget till ändring i bilagan till sekretesslagen.

Som regeringen anför skulle ett införande av KRAV i bilagan föra med sig ökade kostnader men i praktiken inte utöka handlingsoffentligheten för organet. Utskottet delar inte uppfattningen i motion 2003/04:K19 (fp) yrkande 2 och föreslår därför att motionsyrkandet avslås.

Övriga förslag i propositionen

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag i de delar som inte berörts ovan i betänkandet. Förslagen avser bl.a. sekretess till skydd för uppgifter om enskildas personliga förhållanden i myndigheters skadereglerande verksamhet samt sekretessen för säkerhets- och bevakningsåtgärder.

Sekretess i verksamhet hos myndighet som avser skadereglering

Gällande bestämmelser

Enligt förordningen (1995:1301) om handläggning av skadeståndsanspråk mot staten skall sådana anspråk handläggas av Justitiekanslern (JK) (3 §), Kammarkollegiet (4 §) eller den centrala förvaltningsmyndighet inom vars verksamhet skadan inträffat (5 §). I vissa ärenden om reglering av person-

skada skall den handläggande myndigheten begära yttrande från Statens skaderegleringsnämnd (11 §). Enligt 10 § kan JK uppdra åt en annan myndighet att fullgöra de uppgifter JK har enligt förordningen. JK kan även överta handläggningen av sådana ärenden.

En myndighet får vidare träffa överenskommelser med Kammarkollegiet att kollegiet skall överta myndigheternas risker i ekonomiskt avseende och dess ansvar för skadereglering (4 § förordningen [1995:1300] om statliga myndigheters riskhantering och 4 § förordningen [1993:674] om försäkrings-skydd vid statliga tjänsteresor).

I JK:s verksamhet för att bevaka statens rätt gäller viss sekretess enligt 11 kap. 4 § sekretesslagen (1980:100). Om JK får en uppgift från en annan myndighet och uppgiften är sekretessbelagd där gäller sekretessen även hos JK. Om uppgiften förekommer i en handling som har upprättats med anledning av verksamheten gäller sekretessen hos JK bara om det kan antas att ett allmänt eller enskilt intresse lider avsevärd skada eller betydande men om uppgiften röjs. Om JK får in en uppgift från en enskild gäller sekretess till skydd för den enskildes personliga förhållanden om uppgiften skulle ha varit sekretessbelagd hos den myndighet som ärendet får anses avse och det kan antas att den som uppgiften rör eller någon närstående till honom lider betydande men om uppgiften röjs.

Propositionen

Regeringen föreslår att sekretess skall gälla i verksamhet som avser skadereglering för uppgift om enskilds personliga förhållanden om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till den enskilde lider betydande men om uppgiften röjs. Om myndigheten inhämtar en uppgift från en annan myndighet och uppgiften är sekretessbelagd där till skydd för enskilds intresse, skall samma sekretess gälla hos den mottagande myndigheten. Om uppgiften förekommer i en handling som har upprättats med anledning av verksamheten skall sekretess gälla för uppgiften hos den mottagande myndigheten bara om det kan antas att den enskilde lider betydande men om uppgiften röjs. Sekretessen skall inte gälla beslut i ärenden.

Den sekretessbestämmelse till skydd för enskild som gäller hos Brottsförmyndigheten i ärende om brottskadeersättning skall enligt propositionen kompletteras med en bestämmelse om överföring av sekretess från andra myndigheter.

Förslagen innebär ändringar i 7 kap. 30 § och en ny paragraf, 7 kap. 45 §, i sekretesslagen.

IT-säkerhet och sekretess

Gällande bestämmelser

Enligt 5 kap. 2 § 3 sekretesslagen gäller sekretess för uppgift som lämnar eller kan bidra till upplysning om säkerhets- eller bevakningsåtgärd med avseende på bl.a. telekommunikation, om det kan antas att åtgärden motverkas om upp-

giften röjs. Med telekommunikation avses överföring av telemeddelanden med tråd, radio eller liknande metod. Bestämmelsen kan enligt förarbetena åberopas för att hålla uppgifter om säkerheten vid datorkommunikation hemliga, t.ex. i ett allmänt datornät. Syftet med att skydda telekommunikationer är att förhindra exempelvis brott mot rikets säkerhet, sabotage eller brytande av telehemlighet (prop. 1979/80:2 Del A s. 142).

Enligt 5 kap. 2 § 4 sekretesslagen gäller sekretess för uppgift som lämnar eller kan bidra till upplysning om säkerhets- eller bevakningsåtgärd med avseende på behörighet att få tillgång till upptagning för automatisk data-behandling, om det kan antas att syftet med åtgärden motverkas om uppgiften röjs. Enligt förarbetena kan denna bestämmelse bara åberopas för att hemlighålla behörighetskoder, behörighetsnycklar samt arrangemang och fördelning av dessa, däremot inte generellt program för hemliga upptagningar (prop. 1979/80:2 Del A s. 142 f.). Program kan emellertid ibland hemlighållas med stöd av 6 kap. 1 § (sekretess för uppgift i myndighets affärsverksamhet) och 8 kap. 10 § (sekretess till skydd för enskild som trätt i affärsförbindelse med myndighet).

Enligt 5 kap. 3 § sekretesslagen gäller sekretess för uppgift som lämnar eller kan bidra till upplysning om chiffer, kod eller liknande metod som har till syfte att underlätta befordran eller användning i allmän verksamhet av uppgifter utan att föreskriven sekretess åsidosätts (första punkten) eller göra det möjligt att kontrollera om data i elektronisk form har förvanskats (andra punkten), i båda fallen om det kan antas att metoden motverkas om uppgiften röjs. Sekretessen enligt första punkten gör det möjligt att i allmän verksamhet skydda uppgifter som lämnar eller kan bidra till upplysningar om t.ex. kryptering. Andra punkten har anknytning till lagen (2000:832) om kvalificerade elektroniska signaturer.

Enligt 2 kap. 2 § sekretesslagen gäller sekretess för uppgift som angår verksamheten för att försvara landet eller planläggning eller annan förberedelse av sådan verksamhet eller som i övrigt rör totalförsvaret, om det kan antas att det skadar landets försvar eller på annat sätt vållar fara för rikets säkerhet om uppgiften röjs.

Propositionen

Regeringen föreslår att uppgift som lämnar eller kan bidra till upplysning om säkerhets- eller bevakningsåtgärd med avseende på system för automatiserad behandling av information skall omfattas av sekretess om det kan antas att syftet med åtgärden motverkas om uppgiften röjs. Den tystnadsplikt som följer av den nya sekretessregleringen skall ha företräde framför meddelarfriheten.

Förslaget innebär ändring i 5 kap. 2 § sekretesslagen.

Sekretess hos utlandsmyndigheterna

Gällande bestämmelser

Ärenden som gäller utlänningars rätt att resa in och vistas i Sverige brukar sammanfattas under begreppet utlänningsärenden. En ansökan om uppehållstillstånd eller om svenskt medborgarskap prövas i första hand av Migrationsverket som är central utlänningsmyndighet. Om en ansökan avslås kan beslutet överklagas till Utlänningsnämnden. De bestämmelser som Migrationsverket och Utlänningsnämnden har att tillämpa finns bl.a. i utlänningslagen (1989:529) och i utlänningsförordningen (1989:547) samt i lagen (2001:82) om svenskt medborgarskap.

Bestämmelser om sekretess till skydd för utlänningar finns i 7 kap. 14 § sekretesslagen. Enligt andra stycket gäller sekretess i verksamhet för kontroll över utlänningar bl.a. för uppgift om enskilda personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon honom närstående lider men.

Propositionen

Regeringen föreslår att bestämmelsen om sekretess till skydd för uppgift om enskilda personliga förhållanden i verksamhet för kontroll över utlänningar och i ärende om svenskt medborgarskap kompletteras med en uttrycklig bestämmelse av innebörd att denna sekretess även gäller hos myndighet som lämnar biträde i sådant ärende eller i sådan verksamhet.

Ändringen föreslås intagen i 7 kap. 14 § sekretesslagen.

Utskottets ställningstagande

Regeringens förslag i nu berörda delar har inte föranlett några motioner. Utskottet har inte någon erinran mot propositionen i dessa delar. Utskottet noterar att förslaget såvitt avser IT-sekretessen innebär att tystnadsplikten ges företräde framför meddelarfriheten. Utskottet delar regeringens bedömning även i denna del.

Förslagen till ändringar i 5 kap. 2 § och 7 kap. 14 och 30 §§ samt till en ny paragraf, 7 kap. 45 §, i sekretesslagen tillstyrks.

Utformningen av lagförslagen

Regeringen har föreslagit att ändringarna genomförs genom dels en lag om ändring i sekretesslagen, dels två lagar om ändring i lag om ändring i sekretesslagen. De två sistnämnda lagarna avser lagrum som omfattas av andra ändringsförslag som lagts fram för riksdagen innan den nu aktuella propositionen lades fram. Det ena av dessa avser 14 kap. 2 §, som omfattades av proposition 2003/04:30 Ny smittskyddslag m.m., det andra avser 16 kap. 1 §, som omfattades av proposition 2002/03:139 Reformerade regler för bank- och finansieringsrörelse. Ikraftträdandetidpunkten är densamma för samtliga nu

avsedda ändringar. Lagförslagen i den nu behandlade propositionen har utformats med hänsyn tagen till förslagen i de två andra nämnda propositionerna och under förutsättningen att de antas av riksdagen.

Den ändring i 14 kap. 2 § som föreslogs i propositionen om ny smittskyddslag har nu antagits av riksdagen (bet. 2003/04:SoU6, rskr. 2003/04:178) och utfärdats genom SFS 2004:175. Den ändring i 16 kap. 1 § som föreslogs i propositionen om reformerade regler för bank- och finansieringsrörelse har beretts inom finansutskottet, som i sitt betänkande 2003/04:FiU15 den 4 maj i år tillstyrkt regeringens förslag till ändring av paragrafen. Riksdagen väntas fatta beslut i frågan den 12 maj i år.

Konstitutionsutskottet har ovan tillstyrkt regeringens lagförslag i fråga om både innehåll och utformning. Utskottets tillstyrkande skall – såvitt avser utformningen av ändringen i 16 kap. 1 § – ses mot bakgrund av den angivna förutsättningen att riksdagen antar det av finansutskottet tillstyrkta förslaget till ändring i paragrafen.

Utskottet har observerat att återgivningen av lagtextens nuvarande lydelse i propositionen i några detaljer inte är helt korrekt. Det gäller delar av paragrafer där någon ändring inte föreslås. Utskottet har i bilaga 2 återgivit texten sådan den framgår av SFS. Utskottet föreslår därutöver en mindre språklig rättelse i förslaget till ny lydelse av 12 kap. 2 § sekretesslagen.

Andra sekretessfrågor

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker en motion om en ny sanktionsform för myndigheter för att värna principen om handlingsoffentlighet.

Jfr reservation 6 (v).

Utskottet avstyrker också motioner om stärkt sekretess i s.k. IVPA-verksamhet samt för patientjournaler och inom forskningen.

Sanktionsform för att värna handlingsoffentligheten

Motion

I motion 2003/04:K319 av Alice Åström m.fl. (v) yrkande 2 begärs att regeringen skall tillsätta en utredning om en ny sanktionsform för att värna principen om handlingsoffentlighet. Motionärerna anser att det behövs en ny, kännbarare sanktionsform för myndigheter som handlägger ärenden om att få ut allmänna handlingar felaktigt, exempelvis en administrativ förseningsavgift.

Bakgrund

Utskottet behandlade i sitt betänkande 2003/04:KU11 två andra yrkanden i samma motion. Dessa yrkanden avsåg anvisningar till myndigheterna att utbilda personalen om den praktiska innebörden av principen om allmänna

handlingars offentlighet och om obligatorisk utbildning för personal inom offentlig verksamhet om meddelarfriheten.

Utskottet påminde i betänkandet om att offentlighetsprincipen är en hörnsten i den svenska demokratin samt att den regleras i bl.a. regeringsformen, tryckfrihetsförordningen och sekretesslagen. Utskottet hänvisade vidare bl.a. till den år 2000 genomförda offentlighetskampanjen Öppna Sverige och till att regeringen i regleringsbrevet för Statens kvalitets- och kompetensråd angett att öppenhetsfrågorna skall ingå i de utbildningar i förvaltningskunskap som myndigheten tillhandahåller till statstjänstemän. Utskottet vidhöll i betänkandet sin tidigare uppfattning att öppenhetsfrågorna bör ägnas stor uppmärksamhet och att det kan finnas behov av att överväga ytterligare åtgärder utöver de som redan vidtagits. Utskottet utgick från att regeringen delade utskottets bedömning i denna fråga varför det inte var nödvändigt med ett tillkännagivande.

I samma betänkande behandlade utskottet också frågan om handläggningstider och dröjsmål hos myndigheterna. De behandlade motionsyrkandena avsåg bl.a. en möjlighet att utdöma sanktionsavgift vid trots mot förvaltningsprocessen, ett system med straffavgifter för myndigheter om de inte korrigerar egna misstag inom en angiven tidrymd och införandet av möjlighet till dröjsmålstalan.

Utskottet hänvisade till att det i april 2003 behandlat motioner om handläggningstider och dröjsmål hos myndigheter och därvid noterat bl.a. att olika myndigheter inom ramen för det förvaltningspolitiska handlingsprogrammet, *En förvaltning i demokratins tjänst* (Justitiedepartementet 2000), ställt ut löften i form av serviceåtaganden till medborgarna och företagen om vad de kan förvänta sig eller kräva när det gäller t.ex. handläggningstider. Utskottet hade ansett att en generell reglering skulle riskera att försvåra anpassningen till enskilda myndigheters förutsättningar. Mot den bakgrunden hade utskottet vidhållit sin tidigare uppfattning att det inte hade visat sig föreligga ett generellt behov av att införa rätt till dröjsmålstalan eller ett system med tidsgränser för myndighetssvar.

I det nämnda betänkandet ansåg utskottet att en generell reglering skulle riskera att försvåra anpassningen till enskilda myndigheters förutsättningar och hänvisade till att utskottet tidigare noterat att det inom ramen för det förvaltningspolitiska programmet pågick arbete med att utveckla myndigheters service gentemot medborgarna. Det hade enligt utskottets mening hittills inte framkommit något som föranledde utskottet att ändra sin tidigare uppfattning avseende handläggningstider och dröjsmålstalan. Utskottet avstyrkte de föreliggande motionerna.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill hänvisa till de bedömningar som gjorts i de ovan nämnda betänkandena och anser att motion 2003/04:K319 (v) yrkande 2 inte bör leda till någon åtgärd av riksdagen.

Sekretess i IVPA-verksamhet

Motion

I motion 2003/04:K203 av Rolf Gunnarsson (m) begär motionären ett tillkännagivande för regeringen om sekretessregler för IVPA-verksamheten (I Väntan På Ambulans). Motionären anför att räddningspersonalen i IVPA-verksamheten inte omfattas av sekretesslagens bestämmelser.

Bakgrund

Samhällets ansvar för hälso- och sjukvård regleras i hälso- och sjukvårdslagen (1982:763), HSL. Med hälso- och sjukvård avses i lagen åtgärder för att medicinskt förebygga, utreda och behandla sjukdomar och skador. Även sjuktransporter hör till hälso- och sjukvården. Det är enligt 6 § HSL landstinget som svarar för att det inom landstinget finns en ändamålsenlig organisation för att till och från sjukhus eller läkare transportera personer vilkas tillstånd kräver att transporten utförs med transportmedel som är särskilt inrättade för ändamålet. Landstingen har således det samlade ansvaret för sjuktransportverksamheten. Ett landsting har dock möjlighet att sluta avtal med någon annan om att utföra landstingets uppgifter enligt HSL med vissa undantag för uppgifter som innefattar myndighetsutövning.

I förarbetena till lagen (2003:778) om skydd mot olyckor, som trädde i kraft den 1 januari 2004, underströks att landstingens ansvar inte innebär att samtliga landsting måste skaffa alla de personella och materiella resurser som krävs för att driva verksamheten i egen regi, utan att det i stället närmast fick betraktas som en förutsättning att landstingen har möjlighet att utnyttja resurser som finns hos andra organ. Sådant utnyttjande kan komma till stånd efter det att nödvändiga överenskommelser träffats mellan inblandade parter. Efter överenskommelse kan t.ex. kommunen medverka med personal eller särskild utrustning som kommunen har för räddningstjänst eller annan teknisk verksamhet, anförts i propositionen (prop. 2002/03:119 s. 84).

Med räddningstjänst avses i lagen om skydd mot olyckor de räddningsinsatser som staten eller kommunerna skall ansvara för vid olyckor och överhängande fara för olyckor för att hindra och begränsa skador på människor, egendom eller miljön. Till räddningstjänst hänförs också vissa av de räddningsinsatser som görs av de statliga räddningstjänstmyndigheterna enligt särskilda bestämmelser i lagen utan att det har inträffat någon olycka eller föreligger överhängande fara för en olycka. I lagen sägs uttryckligen att den inte gäller hälso- och sjukvård som avses i HSL.

Samtidigt med lagen om skydd mot olyckor infördes en ny bestämmelse i sekretesslagen (9 kap. 30 §) som innebär ett sekretess skall gälla hos kommuner och statliga myndigheter i verksamhet enligt lagen om skydd mot olyckor som avser utförande av bl.a. räddningsinsatser för uppgifter om enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden. Sekretessen gäller, till skillnad mot vad som gäller för sekretessen inom hälso- och sjukvården, med rakt skaderekvisit. Sekretessbestämmelsen omfattar, enligt vad som också framhölls i

propositionen (s. 94), inte uppgifter som räddningstjänstpersonal kan komma i kontakt med då den "larmas ut" för att medverka vid olycksfall eller akuta sjukdomsfall inom ramen för samarbete om sådan verksamhet som inletts mellan vissa kommuner och landsting. Ett par remissinstanser hade framhållit att regler om sekretess även borde införas för den personal inom kommunen som enligt avtal med landstingen och utan att det är räddningstjänst genomför ett första omhändertagande på en olycksplats. I propositionen anförde dock regeringen att denna fråga är av komplex natur och att många aspekter måste beaktas. Ytterligare överväganden i andra sammanhang var därför nödvändiga att göra innan en eventuell reglering i sekretesslagen eller annan därtill knuten lagstiftning skedde.

Försvarsutskottet behandlade i samband med propositionen ett par motioner som väckts med anledning av propositionen och avsåg samma fråga som den nu aktuella i betänkande 2003/04:FöU2. Utskottet delade uppfattningen att sekretessfrågorna i sammanhanget är komplicerade samt uttalade följande:

De uppdrag som utförs av räddningstjänstpersonal på uppdrag av landstingen är inte att betrakta som räddningstjänst och inte heller som hälso- och sjukvård. Det synes även oklart vilka uppgifter som räddningstjänstpersonalen får del av vid dessa uppdrag. Det finns emellertid inte nu något tillräckligt berett underlag för utskottets ställningstagande. Utskottet är därför inte nu berett att ha en uppfattning om hur sekretessfrågorna bör lösas i sammanhanget. Utskottet vill därför inte nu tillstyrka motionerna men förutsätter att regeringen återkommer till riksdagen i denna fråga om det visar sig att problem uppstår.

Riksdagen fattade den 12 november 2003 beslut i enlighet med försvarsutskottets förslag (rskr. 2003/04:24).

Regeringsrätten meddelade den 19 december 2003 dom (RÅ 2003 ref. 98) i ett mål, där laglighetsprövning begärts av ett kommunalt beslut att låta lämna anbud för ambulansverksamhet. Regeringsrätten uttalade att det, för att en kommun skall kunna avtalsvägen åta sig att praktiskt utföra en uppgift inom landstingets ansvarsområde, som grundläggande villkor gäller att reglerna i 2 kap. 1 § kommunallagen (1991:900) om gränserna för den kommunala kompetensen respekteras. En förutsättning för att en kommun skall kunna engagera sig i anbudsgivning avseende utförande av ambulanstransporter är, framhöll Regeringsrätten, att kommunen disponerar eller avser att införskaffa erforderliga materiella och personella resurser för ändamålet. Att bibehålla eller tillskapa en sådan organisation för att kunna delta i en upphandling av en tjänst för vilken landstinget svarar utgör enligt Regeringsrättens mening inte en sådan angelägenhet av allmänt intresse som kommunen har rätt att engagera sig i.

Med anledning av domen tillskrev Svenska Kommunförbundet och Landstingsförbundet i januari 2004 regeringen med begäran om en utredning av frågan med sikte på att ändra lagstiftningen så att landstingen och kommunerna kan samverka kring ambulansverksamhet och andra sjuktransporter. Utredningen borde enligt förbunden bedrivas så skyndsamt att riksdagen kan besluta om ändrad lagstiftning från den 1 januari 2005.

Nyligen har publicerats en departementspromemoria om kommunal medverkan i landstingets sjuktransporter (Ds 2004:18). Promemorian remissbehandlas för närvarande, och remisstiden går ut den 30 juni 2004.

Utskottets ställningstagande

Riksdagen har i november 2003 avslagit motioner med liknande innehåll som den nu aktuella på förslag av försvarsutskottet, som ansåg att ett tillräckligt berett underlag saknades för ställningstagande till frågan men förutsatte att regeringen återkommer till riksdagen i frågan om det visar sig att problem uppstår.

Konstitutionsutskottet anser inte att riksdagen nu bör frånga denna bedömning utan anser att erfarenheter av den nya lagstiftningen om räddningstjänst bör avvaktas och förutsätter att regeringen följer frågan och återkommer till riksdagen om detta visar sig påkallat. Utskottet avstyrker därmed motion 2003/04:K203 (m).

Försäkringsbolags tillgång till journaler

Motion

I motion 2003/04:K368 av Carina Moberg (s) begärs ett tillkännagivande om behovet av en översyn av möjligheterna att inskränka rätten för icke offentliga aktörer att få tillgång till barnvårdscentralernas journaler. Motionären kritiserar att föräldrar kan förledas att, ofta omedvetet, skriva under avtal där de godkänner att försäkringsbolag kan få tillgång till ett barns journal hos barnvårdscentralen.

Bakgrund

Lagutskottet har behandlat motioner av samma innebörd i sitt betänkande 2003/04:LU9.

Lagutskottet erinrade om att Statens medicinsk-etiska råd (Smer) i december 2002 i ett yttrande till regeringen behandlat frågan om försäkringsbolagens hantering av journaluppgifter. Av yttrandet framgår att Smer anser att försäkringsbolagens tillgång till och hantering av journaluppgifter rymmer problem för den personliga integriteten, för förtroendet för hälso- och sjukvården samt, i den mån försäkringsbeslut kan baseras på felaktig användning av journaluppgifter, även för rättssäkerheten. Försäkringsbolagens möjlighet att ta del av oredigerade journaler kan, enligt Smer, även påverka journalföringen på ett för patientsäkerheten menligt sätt. Smer föreslår att regeringen utreder förutsättningarna för att begränsa försäkringsbolagens möjligheter att använda generella fullmakter att inhämta upplysningar från läkare och sjukhus. Vidare föreslår Smer att regeringen utreder förutsättningarna för att helt avskära möjligheten till fullmakter avseende tillgång till journaler förda i hälsoövervakande syfte inom barnhälsovården och skolhälsovården. – Enligt vad lagutskottet erfarit hade Regeringskansliet i december 2003 gett en sak-

kunnig person i uppdrag att biträda Regeringskansliet med att belysa de frågeställningar som tagits upp i Smers yttrande.

Lagutskottet kunde mot bakgrund av det redovisade konstatera att det för närvarande pågår ett arbete inom Regeringskansliet i enlighet med motionsönskemålen och att någon anledning för riksdagen att föregripa resultatet av detta arbete inte förelåg. Utskottet föreslog riksdagen att med det anförda avslå de föreliggande motionerna. Riksdagen följde utskottets förslag.

Det nämnda uppdraget (Ju 2004:C) skall, enligt vad konstitutionsutskottet inhämtat, redovisas senast den 15 mars 2005.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår med hänvisning till lagutskottets redovisade bedömning att riksdagen avslår motion 2003/04:K368 (s).

Forskningssekretess

Motion

I motion 2003/04:K379 av Mia Franzén (fp) begärs tillkännagivanden om dels vikten av en noggrann översyn av gällande lagstiftning och dess tillämpning kring sekretess och handlingars offentlighet, särskilt vad gäller medicinsk forskning (*yrkande 1*), dels vikten av att översynen utmynnar i förslag till åtgärder som tydliggör undersökningspersoners rätt till sekretess, omfattande talerätten i dessa mål, i förhållande till vikten av handlingars offentlighet (*yrkande 2*). Motionären kritiserar ett avgörande av Kammarrätten i Göteborg om rätten att ta del av forskningsmaterial i en psykologisk undersökning.

Bakgrund

I 7 kap. sekretesslagen finns bestämmelser om sekretess med hänsyn till skyddet för enskilda personliga förhållanden. Flera av bestämmelserna innehåller ett s.k. omvänt skaderekvisit, vilket innebär en presumtion för sekretess. Av 7 kap. 1 § framgår att sekretess gäller inom hälso- och sjukvården för uppgift om enskilda hälsotillstånd eller andra personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon honom närstående lider men.

Enligt 7 kap. 13 § sekretesslagen gäller sekretess för uppgift som hänför sig till psykologisk undersökning vilken utförs för forskningsändamål, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den som uppgiften rör eller någon honom närstående lider men. Enligt 13 kap. 3 § sekretesslagen gäller, då en myndighet i sin forskningsverksamhet från en annan myndighet erhåller en uppgift som är sekretessbelagd där, sekretessen också hos den mottagande myndigheten.

I 7 kap. 16 § sekretesslagen framgår att sekretess gäller för personuppgift, om det kan antas att ett utlämnande skulle medföra att uppgiften behandlas i strid med personuppgiftslagen (1998:204).

Enligt 14 kap. 10 § sekretesslagen kan en myndighet vid utlämnande av en uppgift till en enskild mottagare i vissa fall ställa upp förbehåll som inskränker mottagarens rätt att lämna uppgiften vidare eller utnyttja den.

Enligt 2 kap. 15 § tryckfrihetsförordningen och 15 kap. 7 § sekretesslagen kan den som begärt att få ta del av en handling föra talan mot beslut, varigenom denna begäran avslagits eller bifallits med förbehåll som inskränker sökandens rätt att yppa handlingens innehåll eller annars förfoga över den.

I fråga om överklagande av beslut varigenom en myndighet har avslagit en enskilds begäran att få ta del av en handling eller har lämnat ut en handling med förbehåll för den enskilde gäller att överklagande – utom i vissa undantagsfall – får göras av sökanden (2 kap. 15 § tryckfrihetsförordningen, 15 kap. 7 § sekretesslagen).

Sedan den 1 januari 2004 gäller lagen (2003:460) om etikprövning av forskning som avser människor (prop. 2002/03:50, bet. 2002/03:UbU18, rskr. 2002/03:213). Etikprövningslagen gäller bl.a. forskning som innefattar behandling av känsliga personuppgifter enligt 13 § personuppgiftslagen (1998:204), om forskningspersonen inte har lämnat sitt uttryckliga samtycke till behandlingen. Forskning som omfattas av etikprövningslagens tillämpningsområde får utföras bara om den har godkänts vid en etikprövning som utförs av en självständig etikprövningsnämnd. De möjligheter forskaren tidigare haft enligt 19 § första stycket personuppgiftslagen att själv tillämpa avvägningsnormen (efter förhandsanmälan till Datainspektionen) för om behandling av känsliga personuppgifter är godtagbar, har tagits bort. Det är i stället nämnderna som har att ta ställning till behandlingen av känsliga personuppgifter. Grunderna för den avvägningsnorm som tidigare fanns i 19 § första stycket personuppgiftslagen har förts in i 9 och 10 §§ etikprövningslagen utan att någon saklig ändring avsetts.

Bestämmelserna om behandling av känsliga personuppgifter för statistikändamål har behållits oförändrade.

I det ärende som motionen avser hade två personer var för sig begärt att få ta del av vissa handlingar i ett forskningsmaterial som innehåller uppgifter om enskilda personers hälsotillstånd och som utgjordes av bl.a. testresultat och intervjusvar. Göteborgs universitet avlog begäran med hänvisning till 7 kap. 1 och 13 §§ samt 13 kap. 3 § sekretesslagen.

Kammarrätten i Göteborg beslutade i två domar den 6 februari 2003 att sökandena skulle få ta del av de handlingar som de begärt att få del av och att Göteborgs universitet skulle fastställa de förbehåll som därvid skulle gälla till skydd för enskildas intressen. Resning i målen begärdes hos Regeringsrätten av Göteborgs universitet, av den person som var ansvarig för det vid Göteborgs universitet förvarade forskningsmaterialet och av fadern till ett av de barn som omfattades av forskningsprojektet.

Regeringsrätten avvisade i avgöranden den 4 april 2003 samtliga de tre resningsansökningarna (RÅ 2003 ref. 18). Regeringsrätten hänvisade till att annan än sökanden inte är behörig att överklaga ett beslut rörande utlämnande av allmän handling och att den grundläggande frågan var om annan kunde få

sin talan prövad inom ramen för tillämpning av det extraordinära rättsmedlet resning. Regeringsrätten uttalade i denna fråga bl.a. följande:

Den fragmentariska regleringen av detta institut i 11 kap. 11 § regeringsformen och 37 b § förvaltningsprocesslagen (1971:291) saknar helt bestämmelser om vem som har rätt att ansöka om resning. Enligt doktrin och praxis gäller som huvudregel, att förutsättningarna för sådan talerätt överensstämmer med dem som uppställts för rätt att överklaga i ordinär väg, dvs. att det angripna beslutet angår klaganden/sökanden och gått honom emot (jfr 33 § förvaltningsprocesslagen). Talerätt tillkommer således i första hand den som varit part i det genom det lagakraftvunna beslutet avgjorda ärendet eller som, utan att inta formlig partsställning, på ett inte alltför obetydligt sätt berörs av beslutets verkningar; beträffande sistnämnda kategori av s.k. intressenter krävs ytterligare att dessa personers intresse i saken på något sätt erkänts av rättsordningen, t.ex. genom bestämmelser om att de skall beredas tillfälle att yttra sig, innan beslut fattas, eller att vid besluts meddelande på annat sätt hänsyn skall tas till av dem företrädda intressen. Det sagda gäller inte endast då beslutet vunnit laga kraft, eftersom överklagandetiden utgått, utan också då sökanden i resningsärendet genom ett uttryckligt författningsstadgande frånkännts överklaganderätt men i och för sig berörs av beslutets verkningar på ett sådant sätt att han – om författningsstadgandet inte funnits – haft klagorätt.

Vad särskilt gäller ärenden om utlämnande av allmän handling bör framhållas att lagstiftaren på ett otvetydigt sätt prioriterat intresset av att handlingar tillhandahålls – eller, om man så vill, av offentlighetsprincipens effektivitet – framför andra, skyddsvärda enskilda och allmänna intressen. I lagstiftningssammanhang framförda önskemål om att klagorätten borde utvidgas, så att t.ex. intresset av att motverka intrång i personlig integritet eller intresset av en allsidig prejudikatbildning genom ett överklagande kunde bevakas av den som blir lidande av att en handling utlämnas eller av ett allmänt ombud, har bestämt avvisats (prop. 1975/76:160 s. 203 f. och prop. 1979/80:2 Del A s. 363). Mot denna bakgrund kan det normalt inte bli fråga om att ge företrädare för intressen, som kolliderar med sökandens möjlighet att resningsvägen få till stånd den överprövning som överklagandereglererna på området förvägrar dem. För att sådan talerätt skall medges måste erfordras mycket speciella skäl, knutna till ett alldeles exceptionellt enskilt fall. (Ett sådant fall skulle kunna vara, att det organ som av domstol förelagts att utlämna en handling hävdar, att det över huvud inte utgör någon myndighet och därför inte omfattas av lagregleringen om allmänna handlingar; jfr RÅ 1984 2:101 och Ragnemalm i FT 1985 s. 116 ff. ang. löntagarfondernas talerätt.)

Regeringsrätten fann att Göteborgs universitet, även om det hade att bevaka intressen som berördes av kammarrättens dom, saknade rätt att ansöka om resning i målet.

Regeringsrätten ansåg vidare att den person som var ansvarig för forskningsmaterialet, även om han indirekt, bl.a. genom åtaganden i förhållande till de personer som omfattades av undersökningen, berördes av domen, inte hade något sådant av rättsordningen erkänt intresse i saken som gav honom rätt att ansöka om resning i målet.

Även i fråga om fadern till ett av de barn som omfattades av forskningsprojektet fann Regeringsrätten att han, även om hans intresse i saken skulle

anknyta till någon av sekretesslagens skyddsregler, saknade rätt att ansöka om resning i målet.

I sina överväganden i denna del ansåg Regeringsrätten att det fick anses klart att fadern, som uppgivit att forskningsmaterialet innefattade integritets-känsliga medicinska och psykologiska uppgifter rörande barnet och familjen i övrigt, på ett inte obetydligt sätt berördes av kammarrättens beslut att – med förbehåll – lämna ut materialet till utomstående. Regeringsrätten hänvisade till att detta inte var tillräckligt för att en person, som inte varit part i det genom lagakraftvunna avgörandet avgjorda ärendet, skulle få en resningsansökan prövad samt anförde vidare:

För talerätt krävs enligt de i doktrin och praxis utbildade riktlinjerna också att en sådan persons intresse i saken på något sätt erkänts av rättsordningen. Hur ett sådant erkännande skall komma till uttryck är inte närmare fixerat och inte heller kan kriteriet förutsättas ha exakt samma innebörd i alla måltyper. Vid bestämmandet av omfattningen av en i författning helt oreglerad rätt att anlita ett extraordinärt rättsmedel måste hänsyn tas till det rättsliga sammanhang i vilket talerätsfrågan aktualiseras.

Sekretesslagens primära syfte är att skydda olika allmänna och enskilda intressen, som skulle kunna skadas om den i tryckfrihetsförordningen stadgade rätten att ta del av allmänna handlingar undantagslöst skulle gälla. Var och en som berörs av t.ex. de i 7 kap. sekretesslagen intagna bestämmelserna om sekretess med hänsyn till skyddet för enskilda personliga förhållanden skulle därför kunna sägas ha ett av rättsordningen erkänt intresse i ärenden rörande tillämpning av dessa regler.

Som ovan framhållits baseras emellertid den grundlagsförankrade offentlighetsprincipen på motstående övergripande intressen, som motiverar att talerätten i resningsärenden rörande utlämnande av allmänna handlingar blir mera begränsad än vad som annars gäller (t.ex. i namnändring enligt Regeringsrättens nämnda avgörande den 4 april 2003). Principen bör vara att den som i tryckfrihetsförordningen är utesluten från rätten att överklaga beslut i utlämnandebeslut inte heller ges möjlighet att få till stånd en överprövning resningsvägen. Om ett på nyssnämnt sätt från sekretesslagen härlett skyddsintresse vore tillräckligt för att grunda talerätt i resningsärende, skulle offentlighetsprincipen förlora i genomslagskraft. Kretsen av presumtiva taleberättigade skulle med ett sådant synsätt bli synnerligen vid och obestämd. Den av lagstiftaren konsekvent värnade effektivitet som följer av inskränkningen i klagorätten skulle – särskilt om ett utlämnande hindrades genom inhibitionsbeslut – äventyras.

Av det sagda följde enligt Regeringsrätten att den sökande i resningsärendet, även om hans intresse i saken skulle anknyta till någon av sekretesslagens skyddsregler, saknade rätt att ansöka om resning i målen.

Utskottets ställningstagande

Offentlighetsprincipen, som innefattar bl.a. rätten att ta del av allmänna handlingar, har som understrukits ovan en mycket stark ställning inom det svenska samhället och utgör en av betingelserna för den fria demokratiska åsiktsbildningen. Lagstiftaren har som Regeringsrätten anför i det refererade avgörandet på ett otvetydigt sätt prioriterat intresset av att handlingar tillhandahålls –

eller, om man så vill, av offentlighetsprincipens effektivitet – framför andra, skyddsvärda enskilda och allmänna intressen.

Reglerna om rätten att ta del av allmänna handlingar balanseras av regler om sekretessprövning, som innefattar även möjligheten att ställa upp förbehåll då handlingar lämnas ut. Utskottet finner inte skäl att med anledning av motion 2003/04:K379 yrkandena 1 och 2 aktualisera en översyn av de gällande reglerna. Motionen avstyrks.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges inom parentes vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Sekretess för fotografier i offentliga register (punkt 1)

av Gustav Fridolin (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår regeringens förslag till dels lag om ändring i sekretesslagen (1980:100), såvitt avser 7 kap. 15 §, dels lag om ändring i lagen (2004:175) om ändring i sekretesslagen (1980:100). Därmed bifaller riksdagen motion 2003/04:K18 och avslår motion 2003/04:K282.

Ställningstagande

Regeringen nämner i propositionen att det enligt utredningspromemorian inte i mer än möjligtvis några enstaka fall kan beläggas att publicering eller privat registrering av fotografier ur offentliga register har medverkat till att enskilda utsatts för brottsligt angrepp. Det faktiska behovet av den förstärkta sekretessen är sålunda inte uttömmande utrett eller också är behovet ringa. Att vissa former av publiceringar och registreringar kan upplevas som obehagliga och hotfulla för den enskilde är ett obehag som jag anser skall tas på stort allvar. Att förstärka sekretessen anser jag emellertid vara en varken ändamålsenlig eller proportionell åtgärd.

Regeringen har enligt min uppfattning inte presenterat hållbara skäl för att stärka sekretessen och därmed inskränka handlingsoffentligheten till men för massmediers och andra intressenters möjlighet att belysa och granska samhället, dess aktörer och makthavare. Åtgärden kan tvärtom gynna antidemokratiska krafter som ägnar sig åt verksamheter som inte tål granskning och offentlighet.

Det omvända skaderekvisitet kan antas leda till tidsutdräkt till men för nyhetsbevakningen, och det är föga lämpligt att pröva skälen bakom en för journalistiskt ändamål inkommen förfrågan om att få ut ett foto. Enligt min mening måste det rimligtvis vara en angelägenhet för medierna själva att ta ställning till nyhetsvärdet, allmänintresset och behovet av bildpublicering, och övertramp får påtalas på gängse vis.

Med hänsyn till det anförda bör propositionen i berörd del, som begärs i motion 2003/04:K18, avslås.

2. Sekretess för uppgifter om ordningsvakter och väktare (punkt 2)

av Helena Bargholtz (fp), Tobias Krantz (fp) och Kerstin Lundgren (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100), såvitt avser 7 kap. 46 §, med den ändringen att ordet ”femtio” i paragrafens sista stycke skall bytas ut mot ”tjugo”. Därmed bifaller riksdagen motion 2003/04:K19 yrkande 1.

Ställningstagande

Enligt vår uppfattning kan skyddsintresset i detta fall, som anförs i motion 2003/04:K19, inte rimligen motivera att sekretesstiden för uppgifter om ordningsvakter och väktare skall kunna överstiga tjugo år. Riksdagen bör därför besluta om en sådan längsta tid.

3. Sekretess under förundersökning (punkt 3)

av Gunnar Hökmark (m), Henrik S Järrel (m) och Nils Fredrik Aurelius (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100), såvitt avser 9 kap. 17 §, med den ändringen att paragrafen erhåller den i bilaga 3 som reservanternas förslag betecknade lydelsen samt avslår förslaget såvitt avser 12 kap. 2 § och 14 kap. 10 §. Därmed bifaller riksdagen delvis motion 2003/04:K20 yrkandena 1 och 2 samt avslår motion 2003/04:Ju392 yrkande 2.

Ställningstagande

Som anförs i motion 2003/04:K20 (m) måste hänsyn tas till enskildas behov av skydd för uppgifter om deras personliga och ekonomiska förhållanden. Regeringens strävan att öka öppenheten vid domstolarna är lovvärd, men inte minst de problem som mediernas agerande i samband med olika rättsprocesser kan utgöra för enskilda måste beaktas. Enligt vår uppfattning bör hänsynen till enskildas integritet vid den intresseavvägning det här är fråga om tillmätas störst vikt och regeringens förslag i denna del bör därför avslås.

Undantaget från sekretessen i förhållande till skadelidande vid trafikolycka bör vidgas så som regeringen föreslagit.

4. Översyn av offentlighetsprincipen (punkt 4)

av Gunnar Hökmark (m), Henrik S Järrel (m) och Nils Fredrik Aurelius (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 4 borde ha följande lydelse: Riksdagen ger som sin mening regeringen till känna vad som anförs i reservation 4. Därmed bifaller riksdagen motion 2003/04:K348 yrkande 4.

Ställningstagande

Uppgifter om enskilda människor som behövs som underlag för offentliga beslut och därför tas in i allmänna handlingar är underkastade offentlighetsprincipen. Det är mot den bakgrunden viktigt att slå fast att offentlighetsprincipen inte är till för att öka insynen – vare sig den offentliga maktens eller andra medborgares – i enskilda medborgares levnadsvillkor och personliga förhållanden. Den är till för att medborgarna skall kunna kontrollera makten, inte tvärtom.

Det är delvis den tekniska utvecklingen som har inneburit att offentlighetsprincipen har kunnat utnyttjas för andra ändamål än de för vilka den är avsedd. För att undvika detta menar vi att offentlighetsprincipens syfte måste ses över och preciseras. Offentlighetsprincipen bör inriktas på förvaltningskontroll.

Ett alltför svagt skydd av sekretessen under t.ex. en förundersökning har enligt vår uppfattning inte någon fördel ur perspektivet att den offentliga makten skall kontrolleras. Det drabbar bara den enskilde och rättssäkerheten. Det finns därför skäl att pröva hur och under vilka former skyddet av den enskildes sekretess skall kunna stå starkare.

Regeringen bör, som begärs i motion 2003/04:K348, lägga fram förslag i enlighet med det anförda.

5. Handlingsoffentlighet hos KRAV (punkt 8)

av Helena Bargholtz (fp) och Tobias Krantz (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 8 borde ha följande lydelse: Riksdagen ger som sin mening regeringen till känna vad som anförs i reservation 5. Därmed bifaller riksdagen motion 2003/04:K19 yrkande 2.

Ställningstagande

Vi anser att regeringens skäl för att KRAV inte skall omfattas av bestämmelserna i sekretesslagens bilaga inte är hållbara. Regeringen bör därför, som anförs i motion 2003/04:K19, återkomma till riksdagen med förslag som innebär att organets kontrollverksamhet förs in under bestämmelserna.

6. Sanktionsform för att värna handlingsoffentligheten (punkt 9)

av Mats Einarsson (v) och Gustav Fridolin (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 9 borde ha följande lydelse:
Riksdagen ger som sin mening regeringen till känna vad som anförs i reservation 6. Därmed bifaller riksdagen motion 2003/04:K319 yrkande 2.

Ställningstagande

Som anförs i motion 2003/04:K319 (v) behövs en ny sanktionsform för att värna principen om handlingsoffentlighet. Med tanke på principens betydelse i vårt samhälle bör myndigheter som handlägger ärenden om att få ut allmänna handlingar kunna drabbas av någon form av kännbar sanktion. Ett exempel på en sådan sanktion är en administrativ förseningsavgift.

Regeringen bör, som begärs i motionen, tillsätta en utredning om lämplig sanktionsform. Riksdagen bör ge regeringen det anförda till känna som sin mening.

Särskilt yttrande

Utskottets beredning av ärendet har föranlett följande särskilda yttrande. I rubriken anges inom parentes vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

Handlingssekretess hos KRAV (punkt 8)

av Gustav Fridolin (mp).

Jag anser att KRAV bör föras in i bilagan till sekretesslagen och att organets verksamhet till den del den avser myndighetsutövning således omfattas av bestämmelserna om bl.a. handlingsoffentlighet. En sådan åtgärd skulle emellertid kräva tillskott av resurser, och jag avstår mot denna bakgrund från att reservera mig.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

2003/04:93 Några frågor om sekretess m.m.:

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i sekretesslagen (1980:100),
2. lag om ändring i lagen (2004:000) om ändring i sekretesslagen (1980:100),
3. lag om ändring i lagen (2004:000) om ändring i sekretesslagen (1980:100).

Följdmotioner

2003/04:K18 av Gustav Fridolin (mp):

Riksdagen avslår regeringens förslag att stärka sekretessen för fotografier av enskilda personer i offentliga register.

2003/04:K19 av Helena Bargholtz m.fl. (fp):

1. Riksdagen godkänner propositionens förslag om 7 kap. 46 § sekretesslagen med den ändringen att sekretessen enligt denna paragraf, i fråga om uppgift i allmän handling, skall gälla i högst tjugo år.
2. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag rörande handlingsoffentlighet i kontrollverksamhet hos organisationen KRAV.

2003/04:K20 av Gunnar Hökmark m.fl. (m):

1. Riksdagen avslår förslaget om ändring i 9 kap. 17 § sekretesslagen (1980:100) i enlighet med vad som anförs i motionen.
2. Riksdagen avslår förslaget om ändring i 12 kap. 2 § sekretesslagen (1980:100) i enlighet med vad som anförs i motionen.

Motioner från allmänna motionstiden 2003

2003/04:K203 av Rolf Gunnarsson (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om sekretessregler för IVPA-verksamheten.

2003/04:K282 av Ulla Wester (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av att pröva värdet av ett för alla tillgängligt passarkiv.

2003/04:K319 av Alice Åström m.fl. (v):

2. Riksdagen begär att regeringen tillsätter en utredning om en ny sanktionsform för att värna principen om handlingsoffentlighet.

2003/04:K322 av Bo Bernhardsson och Marie Granlund (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att lagstiftningen ses över med sikte på att erbjuda tryggare förhållanden under rättsprocessen för den som hotas eller drabbas av våldsbrott.

2003/04:K348 av Gunnar Hökmark m.fl. (m):

4. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag om offentlighetsprincipen i enlighet med vad som anförs i motionen.

2003/04:K368 av Carina Moberg (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en översyn av möjligheterna att inskränka rätten för icke offentliga aktörer att få tillgång till barnavårdscentralernas journaler.

2003/04:K379 av Mia Franzén (fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om vikten av en noggrann översyn av gällande lagstiftning och dess tillämpning kring sekretess och handlingars offentlighet, särskilt vad gäller medicinsk forskning.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om vikten av att översynen utmynnar i förslag till åtgärder som tydliggör undersökningspersoners rätt till sekretess, omfattande talerätten i dessa mål, i förhållande till vikten av handlingars offentlighet.

2003/04:K383 av Ingvar Svensson m.fl. (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en översyn av sekretesslagens bestämmelser vid förundersökningar och i samband med rättegångar.

2003/04:Ju392 av Ulla Hoffmann m.fl. (v):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att skaderekvisitet gällande sekretessprövning av förundersökning skall ändras till rakt skaderekvisit.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1. Förslag till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100)

Härigenom föreskrivs i fråga om sekretesslagen (1980:100)¹

dels att 5 kap. 2 §, 7 kap. 11, 14, 15 och 30 §§, 9 kap. 16 och 17 §§, 12 kap. 2 §, 14 kap. 10 § samt bilagan till lagen skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas två nya paragrafer, 7 kap. 45 och 46 §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Sekretess gäller för uppgift som lämnar eller kan bidra till upplysning om säkerhets- eller bevakningsåtgärd med avseende på

1. byggnader eller andra anläggningar, lokaler eller inventarier,
2. tillverkning, förvaring, utlämning eller transport av pengar eller andra värdeföremål samt transport eller förvaring av vapen, ammunition, sprängämnen, klyvbart material eller radioaktivt avfall,
3. telekommunikation,
4. behörighet att få tillgång till upptagning för *automatisk databehandling* eller annan handling,
5. den civila luftfarten eller den civila sjöfarten, om det kan antas att syftet med åtgärden motverkas om uppgiften röjs.

*Föreslagen lydelse***5 kap.**2 §²

Sekretess gäller för uppgift som lämnar eller kan bidra till upplysning om säkerhets- eller bevakningsåtgärd med avseende på

1. byggnader eller andra anläggningar, lokaler eller inventarier,
2. tillverkning, förvaring, utlämning eller transport av pengar eller andra värdeföremål samt transport eller förvaring av vapen, ammunition, sprängämnen, klyvbart material eller radioaktivt avfall,
3. telekommunikation *eller system för automatiserad behandling av information*,
4. behörighet att få tillgång till upptagning för *automatiserad behandling* eller annan handling,
5. den civila luftfarten eller den civila sjöfarten, om det kan antas att syftet med åtgärden motverkas om uppgiften röjs.

¹ Lagen omtryckt 1992:1474.

² Senaste lydelse 2004:80.

Nuvarande lydelse

Sekretess gäller i myndighets personalsociala verksamhet för uppgift som hänför sig till psykologisk undersökning eller behandling och för uppgift om enskilda personliga förhållanden hos psykolog, personalkonsulent eller annan sådan befattningshavare som särskilt har till uppgift att bistå med råd och hjälp i personliga angelägenheter, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den som uppgiften rör eller någon närstående till *den enskilde* lider men.

Sekretess gäller i verksamhet som avses i första stycket för annan uppgift om enskilda personliga förhållanden än som där nämns, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till *honom eller henne* lider men om uppgiften röjs.

Sekretess gäller i myndighets personaladministrativa verksamhet i övrigt för uppgift om enskilda hälsotillstånd och för sådan uppgift om enskilda personliga förhållanden som hänför sig till ärende om omplacering eller pensionering av anställd, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till den enskilde lider men om uppgiften röjs. Sekretessen gäller dock inte i ärende om anställning eller disciplinansvar och inte heller för beslut i annat ärende som avses i detta stycke.

*Föreslagen lydelse***7 kap.**11§³

Sekretess gäller i myndighets personalsociala verksamhet för uppgift som hänför sig till psykologisk undersökning eller behandling och för uppgift om enskilda personliga förhållanden hos psykolog, personalkonsulent eller annan sådan befattningshavare som särskilt har till uppgift att bistå med råd och hjälp i personliga angelägenheter, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den som uppgiften rör eller någon närstående till *honom eller henne* lider men.

Sekretess gäller i verksamhet som avses i första stycket för annan uppgift om enskilda personliga förhållanden än som där nämns, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till *den enskilde* lider men om uppgiften röjs.

³ Senaste lydelse 2004:101.

Nuvarande lydelse

Sekretess gäller i annat fall än som avses i första–tredje styckena i myndighets personaladministrativa verksamhet för uppgift om enskilda personliga förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till den enskilde utsätts för våld eller annat allvarligt men om uppgiften röjs. Vidare gäller hos Riksdagens ombudsmän sekretess i myndighetens personaladministrativa verksamhet för uppgift om enskilda bostadsadress, hemtelefonnummer och personnummer, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den *enskilde* eller någon närstående till *den enskilde* lider men. Motsvarande sekretess gäller, i den utsträckning regeringen föreskriver, hos myndighet där personalen särskilt kan riskera att utsättas för våld eller annat allvarligt men.

Föreslagen lydelse

Sekretess gäller i annat fall än som avses i första–tredje styckena i myndighets personaladministrativa verksamhet för uppgift om enskilda personliga förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till den enskilde utsätts för våld eller annat allvarligt men om uppgiften röjs. Vidare gäller hos Riksdagens ombudsmän sekretess i myndighetens personaladministrativa verksamhet för uppgift om enskilda bostadsadress, hemtelefonnummer, personnummer *och andra jämförbara uppgifter avseende personalen, uppgift i form av fotografisk bild som utgör underlag för tjänstekort samt uppgift om närstående till personalen*, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den *som uppgiften rör* eller någon närstående till *honom eller henne* lider men. Motsvarande sekretess gäller, i den utsträckning regeringen föreskriver *det*, hos myndighet där personalen särskilt kan riskera att utsättas för våld eller annat allvarligt men.

Om en myndighets personaladministrativa verksamhet till viss del utförs av en annan myndighet, gäller sekretessen enligt första–fjärde styckena i tillämpliga delar även hos den myndigheten.

Sekretess gäller för uppgift i tjänstgöringsomdöme som upprättats inom utrikesförvaltningen.

I fråga om uppgift i allmän handling gäller sekretessen i högst femtio år.

7 kap.14 §⁴

Sekretess gäller för uppgift som rör utlänning, om det kan antas att röjande av uppgiften skulle medföra fara för att någon utsätts för övergrepp eller annat allvarligt men som föranleds av förhållandet mellan utlänningen och utländsk stat eller myndighet eller organisation av utlänningar.

⁴ Senaste lydelse 2002:1124.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

Utöver vad som följer av första stycket gäller sekretess i verksamhet för kontroll över utlänningar och i ärende om svenskt medborgarskap för uppgift om enskilds personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till den enskilde lider men. I verksamhet för kontroll över utlänningar gäller sekretess också för anmälan eller annan utsaga av enskild, om det kan antas att fara uppkommer för att den som har gjort anmälan eller avgivit utsagan eller någon närstående till honom eller henne utsätts för våld eller annat allvarligt men om uppgiften röjs. Beträffande beslut i ärende som avses i detta stycke gäller sekretessen dock endast för uppgifter i skälen.

Sekretessen enligt andra stycket gäller även hos myndighet som lämnar biträde i ett ärende eller verksamhet som avses där.

Utöver vad som följer av första stycket gäller sekretess hos Integrationsverket

1. i ärende om statlig ersättning för kostnader för mottagande av flyktingar och andra skyddsbehövande som beviljats uppehållstillstånd och av personer som beviljats uppehållstillstånd på grund av anknytning till sådana utlänningar och

2. i verksamhet som avser medverkan till bosättning för personer som omfattas av 1,

för uppgift om enskilds personliga förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till den enskilde lider men om uppgiften röjs.

Utöver vad som följer av första stycket gäller sekretess hos Totalförsvarets pliktverk och Migrationsverket i verksamhet som avser mottagande och vidarebefordran av upplysningar m.m. om krigsfångar och andra skyddade personer som avses i Genèvekonventionerna den 12 augusti 1949 rörande skydd för offren i internationella väpnade konflikter och tilläggsprotokollen till konventionerna, för uppgift om enskilds vistelseort, hälsotillstånd eller andra personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till den enskilde lider men.

Sekretess gäller, i den mån riksdagen har godkänt avtal om detta med främmande stat eller mellanfolklig organisation, för uppgifter som avses i första och andra styckena och som en myndighet fått enligt avtalet. Föreskrifterna i 14 kap. 1–3 §§ får i fråga om denna sekretess inte tillämpas i strid med avtalet.

I fråga om uppgift i allmän handling gäller sekretessen i högst femtio år.

Nuvarande lydelse

Utan hinder av sekretess enligt första eller *fyärde* stycket eller enligt 2 kap. 1 eller 2 § får uppgifter som avses i *fyärde* stycket lämnas till den nationella upplysningsbyrån enligt vad som föreskrivs i 8 kap. 13 § lagen (1994:1720) om civilt försvar och förordningen (1996:1475) om skyldighet att lämna upplysningar m.m. om krigsfångar och andra skyddade personer.

Sekretess gäller

1. i verksamhet som avser folkbokföringen eller annan liknande registrering av befolkningen och, i den utsträckning regeringen föreskriver det, i annan verksamhet som avser registrering av betydande del av befolkningen,

2. i verksamhet som avser förändring av eller uttag ur sjömansregistret,

för uppgift om enskilda personliga förhållanden, om det av särskild anledning kan antas att den enskilde eller någon *honom närstående* lider men om uppgiften röjs.

Sekretess gäller i ärende om fingerade personuppgifter för uppgift om enskilda personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon *honom närstående* lider men. Om en uppgift för vilken sådan sekretess gäller har lämnats till en annan myndighet, gäller sekretessen också där.

I fråga om uppgift i allmän handling gäller sekretessen i högst sjuttio år.

⁵ Senaste lydelse 1999:328.

Föreslagen lydelse

Utan hinder av sekretess enligt första eller *femte* stycket eller enligt 2 kap. 1 eller 2 § får uppgifter som avses i *femte* stycket lämnas till den nationella upplysningsbyrån enligt vad som föreskrivs i 8 kap. 13 § lagen (1994:1720) om civilt försvar och förordningen (1996:1475) om skyldighet att lämna upplysningar m.m. om krigsfångar och andra skyddade personer.

15§⁵

Sekretess gäller

1. i verksamhet som avser folkbokföringen eller annan liknande registrering av befolkningen och, i den utsträckning regeringen föreskriver det, i annan verksamhet som avser registrering av betydande del av befolkningen,

2. i verksamhet som avser förändring av eller uttag ur sjömansregistret,

för uppgift om enskilda personliga förhållanden, om det av särskild anledning kan antas att den enskilde eller någon *närstående till den enskilde* lider men om uppgiften röjs.

Sekretess gäller i verksamhet som avses i första stycket 1 för uppgift i form av fotografisk bild av den enskilde, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till den enskilde lider men.

Sekretess gäller i ärende om fingerade personuppgifter för uppgift om enskilda personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon *närstående till den enskilde* lider men. Om en uppgift för vilken sådan sekretess gäller har lämnats till en annan myndighet, gäller sekretessen också där.

Nuvarande lydelse

Sekretess gäller hos Brottsoffermyndigheten i ärende om brottskadaersättning för uppgift om någons hälsotillstånd eller andra personliga förhållanden, om det kan antas att den som uppgiften rör eller någon honom närstående lider betydande men om uppgiften röjs. *Sekretessen gäller dock inte beslut i ärendet.*

*Föreslagen lydelse*30 §⁶

Sekretess gäller hos Brottsoffermyndigheten i ärende om brottskadaersättning för uppgift om någons hälsotillstånd eller andra personliga förhållanden, om det kan antas att den som uppgiften rör eller någon närstående till honom *eller henne* lider betydande men om uppgiften röjs.

Om Brottsoffermyndigheten i ärende som avses i första stycket får en uppgift från en annan myndighet och uppgiften är sekretessbelagd där till skydd för enskilds intresse, gäller sekretessen också hos Brottsoffermyndigheten. Förekommer uppgiften i en sådan handling som har uppräntats med anledning av ärendet gäller sekretessen hos Brottsoffermyndigheten endast om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till den enskilde lider betydande men om uppgiften röjs.

Sekretessen gäller inte beslut i ärende.

I fråga om uppgift i allmän handling gäller sekretessen i högst sjuttio år.

45 §

Sekretess gäller i verksamhet som avser skadereglering för uppgift om enskilds personliga förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till den enskilde lider betydande men om uppgiften röjs.

⁶ Senaste lydelse 1994:425.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

Om en myndighet i verksamhet som avses i första stycket får en uppgift från en annan myndighet och uppgiften är sekretessbelagd där till skydd för enskilds intresse, gäller sekretessen också hos den mottagande myndigheten. Förekommer uppgiften i en sådan handling som har upprättats med anledning av verksamheten gäller sekretessen hos den mottagande myndigheten endast om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till den enskilde lider betydande men om uppgiften röjs.

Sekretessen gäller inte beslut i ärende.

I fråga om uppgift i allmän handling gäller sekretessen i högst sjuttio år.

46 §

Sekretess gäller

1. i ärende om förordnande av ordningsvakt och i förteckning som förs över tjänstetecken som tilldelats ordningsvakt samt

2. i ärende om godkännande av väktare och i register som förs över väktare,

för uppgift om enskilds personliga förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till den enskilde utsätts för våld eller annat allvarligt men om uppgiften röjs.

Utöver vad som följer av första stycket gäller sekretess i ärende, förteckning eller register som avses där för uppgift om enskilds personnummer, bostadsadress, hemtelefonnummer och för andra jämförbara uppgifter, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till den enskilde lider men.

Nuvarande lydelse

Sekretess gäller hos domstol i mål om ansvar för sexualbrott, utpressning, brytande av post- eller telehemlighet, intrång i förvar, olovlig avlyssning eller brott genom vilket infektion av HIV har eller kan ha överförts samt i mål om ersättning för skada med anledning av sådant brott, för uppgift om enskilda personliga eller ekonomiska förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon *honom närstående* lider skada eller men om uppgiften röjs. Sekretess gäller hos domstol även i mål om

1. ansvar för barnpornografibrott,
2. ersättning för skada med anledning av sådant brott, och
3. förverkande av skildring med sådant innehåll för uppgift om en ung person som skildras i pornografisk bild, om det kan antas att denne eller någon denne närstående lider skada eller men om uppgiften röjs. Sekretessen gäller även i ärende som rör i denna paragraf angivet brott. Sekretessen enligt denna paragraf gäller inte för uppgift om vem som är tilltalad eller svarende.

I fråga om uppgift i allmän handling gäller sekretessen i högst sjuttio år.

Föreslagen lydelse

I fråga om uppgift i allmän handling gäller sekretessen i högst femtio år.

9 kap.16 §⁷

Sekretess gäller hos domstol i mål om ansvar för sexualbrott, utpressning, brytande av post- eller telehemlighet, intrång i förvar, olovlig avlyssning, *dataintrång*, *brott mot tystnadsplikt* eller brott genom vilket infektion av HIV har eller kan ha överförts samt i mål om ersättning för skada med anledning av sådant brott, för uppgift om enskilda personliga eller ekonomiska förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon *närstående till den enskilde* lider skada eller men om uppgiften röjs. Sekretess gäller hos domstol även i mål om

1. ansvar för barnpornografibrott,
2. ersättning för skada med anledning av sådant brott, och
3. förverkande av skildring med sådant innehåll för uppgift om en ung person som skildras i pornografisk bild, om det kan antas att denne eller någon denne närstående lider skada eller men om uppgiften röjs. Sekretessen gäller även i ärende som rör i denna paragraf angivet brott. Sekretessen enligt denna paragraf gäller inte för uppgift om vem som är tilltalad eller svarende.

17 §⁸

Sekretess gäller för uppgift om enskilda personliga och ekonomiska förhållanden, om inte annat följer av 18 §

1. i utredning enligt bestämmelserna om förundersökning i brottmål,
2. i angelägenhet som avser användning av tvångsmedel i sådant mål eller i annan verksamhet för att förebygga brott,

⁷ Senaste lydelse 1998:1440.

⁸ Senaste lydelse 2003:651.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3. i angelägenhet som avser registerkontroll och särskild personutredning enligt säkerhetsskyddslagen (1996:627),

4. i åklagarmyndighets, polismyndighets, Skatteverkets, Statens kriminaltekniska laboratoriums, Tullverkets eller Kustbevakningens verksamhet i övrigt för att förebygga, uppdaga, utreda eller beivra brott,

5. i Statens biografbyrås verksamhet att biträda Justitiekanslern, allmän åklagare eller polismyndighet i brottmål,

6. i register som förs av Rikspolisstyrelsen enligt polisdatalagen (1998:622) eller som annars behandlas där med stöd av samma lag,

7. i register som förs enligt lagen (1998:621) om misstankeregister,

8. i register som förs av Skatteverket enligt lagen (1999:90) om behandling av personuppgifter vid Skatteverkets medverkan i brottsutredningar eller som annars behandlas där med stöd av samma lag,

9. i särskilt ärenderegister över brottmål som förs av åklagarmyndighet, om uppgiften inte hänförs till registrering som avses i 15 kap. 1 §,

10. i register som förs av Tullverket enligt lagen (2001:85) om behandling av personuppgifter i Tullverkets brottsbekämpande verksamhet eller som annars behandlas där med stöd av samma lag,

om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till den enskilde lider skada eller men.

Sekretess enligt första stycket 2 gäller hos domstol i dess rättskipande eller rättsvårdande verksamhet endast om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till den enskilde lider skada eller men om uppgiften röjs. Vid förhandling om användning av tvångsmedel gäller sekretess för uppgift om vem som är misstänkt endast om det kan antas att fara uppkommer för att den misstänkte eller någon närstående till honom eller henne utsätts för våld eller annat allvarligt men om uppgiften röjs. Av 12 kap. 2 § andra stycket framgår att även sekretessen enligt första stycket 1 är begränsad hos domstol.

Sekretess enligt första stycket gäller hos tillsynsmyndighet i konkurs för uppgift som angår misstanke om brott.

Sekretess gäller i verksamhet, som avses i första stycket, för anmälan eller utsaga från enskild, om det kan antas att fara uppkommer för att någon utsätts för våld eller annat allvarligt men om uppgiften röjs.

Utan hinder av sekretessen får en skadelidande, eller den som den skadelidande överlåtits till, ta del av en uppgift

1. i en nedlagd förundersökning eller i en förundersökning som avslutats med ett beslut om att åtal inte skall väckas,

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

2. i en annan brottsutredning som utförts enligt bestämmelserna i 23 kap. rättegångsbalken och som avslutats på annat sätt än med beslut att väcka åtal, med strafföreläggande eller med föreläggande av ordningsbot, eller

3. i en avslutad utredning enligt 31 § lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare,

om den skadelidande, eller den som den skadelidande överlåtit sin rätt till, behöver uppgiften för att kunna få ett anspråk på skadestånd eller på bättre rätt till viss egendom tillgodosett och det inte bedöms vara av synnerlig vikt för den som uppgiften rör eller någon närstående till honom eller henne att den inte lämnas ut.

Utan hinder av sekretessen får en uppgift också lämnas ut

1. till enskild enligt vad som föreskrivs i den särskilda lagstiftningen om unga lagöverträdare,

2. till enskild enligt vad som föreskrivs i säkerhetsskyddslagen (1996:627) samt i förordning som har stöd i den lagen,

3. enligt vad som föreskrivs i lagen (1998:621) om misstankeregister, polisdatalagen (1998:622), lagen (1999:90) om behandling av personuppgifter vid Skatteverkets medverkan i brottsutredningar och i lagen (2001:85) om behandling av personuppgifter i Tullverkets brottsbekämpande verksamhet samt i förordningar som har stöd i dessa lagar,

4. till enskild enligt vad som föreskrivs i 27 kap. 8 § rättegångsbalken.

Utan hinder av sekretessen får polisen på begäran av en *enskild* som lidit person- eller sakskada vid en trafikolycka lämna uppgift om identiteten hos en trafikant som haft del i olyckan.

Utan hinder av sekretessen får polisen på begäran av *den* som lidit person- eller sakskada vid en trafikolycka lämna uppgift om identiteten hos en trafikant som haft del i olyckan.

Utan hinder av sekretessen enligt första stycket 1 får uppgift lämnas till konkursförvaltare, om uppgiften kan antas ha betydelse för konkursutredningen.

Sekretess gäller inte för uppgift som hänför sig till sådan verksamhet hos Säkerhetspolisen som avses i första stycket 1–4 eller 6 eller motsvarande verksamhet enligt äldre bestämmelser, om uppgiften har införts i en allmän handling före år 1949. I fråga om annan uppgift i allmän handling gäller sekretessen i högst sjuttio år.

Nuvarande lydelse

Sekretess enligt 6 kap., 7 kap. 17 och 18 §§, 8 kap. 1 och 3–11 §§ samt 9 kap. 8–11 och 14 §§ gäller inte hos domstol i dess rättskipande eller rättsvårdande verksamhet, *såvida inte domstolen har erhållit uppgiften för att pröva fråga huruvida den kan lämnas ut.*

*Föreslagen lydelse***12 kap.**

2 §

Sekretess enligt 6 kap., 7 kap. 17 och 18 §§, 8 kap. 1 och 3–11 §§ samt 9 kap. 8–11 och 14 §§ gäller inte hos domstol i dess rättskipande eller rättsvårdande verksamhet.

Sekretess enligt 9 kap. 17 § första stycket 1 gäller hos domstol i dess rättskipande eller rättsvårdande verksamhet endast om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till den enskilde lider skada eller men om uppgiften röjs.

Första och andra stycket gäller inte om domstolen har fått uppgiften för att pröva om den kan lämnas ut.

14 kap.10 §⁹

Myndighet får uppställa förbehåll, som inskränker enskild mottagares rätt att lämna uppgift vidare eller utnyttja uppgift, också när

1. myndigheten enligt 5 § lämnar sekretessbelagd uppgift till part, ställföreträdare, ombud eller biträde,

2. myndigheten med stöd av 7 § första stycket lämnar uppgift till någon som inte är knuten till myndigheten på det sätt som anges i 1 kap. 6 §,

3. myndigheten med stöd av 9 kap. 1 § fjärde stycket tredje meningen, 9 kap. 2 § fjärde stycket, 9 kap. 17 § *sjunde* stycket eller 9 kap. 19 § fjärde stycket lämnar uppgift till konkursförvaltare.

Förbehåll enligt första stycket 1 får inte innebära förbud mot att utnyttja uppgiften i målet eller ärendet eller mot att lämna muntlig upplysning till part, ställföreträdare, ombud eller biträde.

Har förbehåll uppställts enligt första stycket 2, skall i fråga om förbehållet gälla vad som föreskrivs i 7 § tredje och fjärde styckena angående förbud att lämna ut eller utnyttja uppgift.

Myndighet får uppställa förbehåll, som inskränker enskild mottagares rätt att lämna uppgift vidare eller utnyttja uppgift, också när

1. myndigheten enligt 5 § lämnar sekretessbelagd uppgift till part, ställföreträdare, ombud eller biträde,

2. myndigheten med stöd av 7 § första stycket lämnar uppgift till någon som inte är knuten till myndigheten på det sätt som anges i 1 kap. 6 §,

3. myndigheten med stöd av 9 kap. 1 § fjärde stycket tredje meningen, 9 kap. 2 § fjärde stycket, 9 kap. 17 § *åttonde* stycket eller 9 kap. 19 § fjärde stycket lämnar uppgift till konkursförvaltare.

⁹ Senaste lydelse 2002:1124

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

Ett förbehåll enligt första stycket 3 får inte innebära ett förbud att utnyttja uppgiften om den behövs för att förvaltaren skall kunna fullgöra de skyldigheter som åvilar honom eller henne i anledning av konkursen.

Förordnande av regeringen eller riksdagen för särskilt fall om undantag från sekretess för uppgift får förenas med villkor att förbehåll som anges i första stycket skall uppställas vid utlämnande av uppgiften.

*Bilaga¹⁰**Nuvarande lydelse*

I enlighet med vad som anges i 1 kap. 8 § skall vad som föreskrivs i tryckfrihetsförordningen om rätt att ta del av handlingar hos myndighet i tillämpliga delar gälla också handlingar hos något av de organ som nämns nedan i den mån handlingarna hör till där angiven verksamhet hos organet. Verksamheten anges i förekommande fall med hänvisning till numret i Svensk författningssamling (SFS) på den författning med stöd av vilken verksamheten har uppdragits åt organet.

<i>Organ</i>	<i>Verksamhet</i>
Radiotjänst i Kiruna Aktiebolag	ärenden om TV-avgifter (SFS 1989:41)
<i>Kungliga Skogs- och Lantbruksakademien</i>	<i>prövning av anställnings- och arbetsvillkor och andra frågor som rör statligt reglerad anställning hos akademien</i>
Kungliga Svenska Aeroklubben	besiktning och tillsyn av luftfartyg samt utfärdande och förnyande av luftvärdighetsbevis (SFS 1957:297)
Posten Aktiebolag	medverkan vid val (SFS 1993:1689 och 1993:1690), folkomröstning (SFS 1993:1696), särskild postdelgivning (SFS 1993:1688), tullkontroll (SFS 1993:1698), utlämnande av körkort (SFS 1993:1695) samt handläggning av flyttningsanmälningar (SFS 1993:1699)
<i>Regleringsföreningen Svensk fisk, ekonomisk förening</i>	<i>statligt stöd i marknadsreglerande syfte (SFS 1974:226)</i>

¹⁰ Senaste lydelse 2002:1123.

Statens Bostadsfinansieringsaktiebolag, SBAB och SBAB, Statens Bostadslåneaktiebolag samt det av staten ägda bolag som övertar ansvaret för de statligt finansierade bostadslånen	förvaltningen av de lån som anges i bilagan till lagen (1996:1179) om ändrade förutsättningar för vissa statligt reglerade bostadslån m.m. samt lån enligt förordningen (1989:858) om ersättningslån för bostadsändamål, i den mån handlingarna inkommit eller upprättats före den 1 januari 1997, och för tiden därefter sådana handlingar i låneärenden enligt förordningen (1983:1021) om tilläggs lån för ombyggnad av bostadshus, m.m. som överlämnas av Boverket samt handlingar i ärenden om icke utbetalda bostadslån till ny- eller ombyggnad enligt nybyggnadslåneförordningen (1986:692) för bostäder eller ombyggnadslåneförordningen (1986:693) för bostäder
---	---

Stiftelsen svensk-norska samarbetsfonden	statligt stöd i form av stipendier (SFS 1992:318)
--	---

<i>Stiftelsen Lantbrukarnas skördeskadestydd</i>	<i>prövning av ärenden om skördeskadestydd (SFS 1988:89)</i>
--	--

Stiftelserna Nordiska museet, Riksställningar, Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (SIPRI), Tekniska museet och WHO Collaborating Center on International Drug Monitoring	prövning av anställnings- och arbetsvillkor och andra frågor som rör statligt reglerad anställning hos stiftelsen (SFS 1992:318)
--	--

Svenska Institutet i Rom	statligt stöd i form av stipendier
--------------------------	------------------------------------

<i>Svenska Kennelklubben</i>	<i>drift av det register som avses i 2 § lagen (2000:537) om märkning och registrering av hundar</i>
------------------------------	--

Svenska kyrkan och dess organisatoriska delar verksamhet som bedrivs enligt begravningslagen (1990:1144) samt fördelning och användning av den statliga ersättning som Svenska kyrkan erhåller enligt 4 kap. 16 § lagen (1988:950) om kulturminnen m.m.

Föreslagen lydelse

I enlighet med vad som anges i 1 kap. 8 § skall vad som föreskrivs i tryckfrihetsförordningen om rätt att ta del av handlingar hos myndighet i tillämpliga delar gälla också handlingar hos något av de organ som nämns nedan i den mån handlingarna hör till där angiven verksamhet hos organet. Verksamheten anges i förekommande fall med hänvisning till numret i Svensk författningssamling (SFS) på den författning med stöd av vilken verksamheten har uppdragits åt organet.

<i>Organ</i>	<i>Verksamhet</i>
Radiotjänst i Kiruna Aktiebolag	ärenden om TV-avgifter (SFS 1989:41)
Kungliga Svenska Aeroklubben	besiktning och tillsyn av luftfartyg samt utfärdande och förnyande av luftvärdighetsbevis (SFS 1957:297)
Posten Aktiebolag	medverkan vid val (SFS 1993:1689 och 1993:1690), folkomröstning (SFS 1993:1696), särskild postdelgivning (SFS 1993:1688), tullkontroll (SFS 1993:1698), utlämnande av körkort (SFS 1993:1695) samt handläggning av flyttningsanmälningar (SFS 1993:1699)
Statens Bostadsfinansieringsaktiebolag, SBAB och SBAB, Statens Bostadslåneaktiebolag samt det av staten ägda bolag som övertar ansvaret för de statligt finansierade bostadslånen	förvaltningen av de lån som anges i bilagan till lagen (1996:1179) om ändrade förutsättningar för vissa statligt reglerade bostadslån m.m. samt lån enligt förordningen (1989:858) om ersättningslån för bostadsändamål, i den mån handlingarna inkommit eller upprättats före den 1 januari 1997, och för tiden därefter sådana handlingar i låneä-

renden enligt förordningen (1983:1021) om tillägglån för ombyggnad av bostadshus, m.m. som överlämnas av Boverket samt handlingar i ärenden om icke utbetalda bostadslån till ny- eller ombyggnad enligt nybyggnadslåneförordningen (1986:692) för bostäder eller ombyggnadslåneförordningen (1986:693) för bostäder

Stiftelsen svensk-norska samarbetsfonden

statligt stöd i form av stipendier (SFS 1992:318)

Stiftelserna Nordiska museet, Riksutställningar, Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (SIPRI), Tekniska museet och WHO Collaborating Center on International Drug Monitoring

prövning av anställnings- och arbetsvillkor och andra frågor som rör statligt reglerad anställning hos stiftelsen (SFS 1992:318)

Svenska Institutet i Rom

statligt stöd i form av stipendier

Svenska kyrkan och dess organisatoriska delar

verksamhet som bedrivs enligt begravningslagen (1990:1144) samt fördelning och användning av den statliga ersättning som Svenska kyrkan erhåller enligt 4 kap. 16 § lagen (1988:950) om kulturminnen m.m.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om uppgifter om prövning av anställnings- och arbetsvillkor och andra frågor som rör statligt reglerad anställning hos Kungliga Skogs- och Lantbruksakademien, i fråga om uppgifter om statligt stöd i marknadsreglerande syfte hos Regleringsföreningen Svensk fisk, ekonomisk förening samt i fråga om uppgifter om prövning av ärenden om skördeskadeskydd hos Stiftelsen Lantbrukarnas skördeskadeskydd.

2. Förslag till lag om ändring i lagen (2004:175) om ändring i sekretesslagen (1980:100)

Härigenom föreskrivs att 14 kap. 2 § sekretesslagen (1980:100) i stället för dess lydelse enligt lagen (2004:175) om ändring i nämnda lag skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

14 kap.

2 §

Sekretess hindrar inte att uppgift i annat fall än som avses i 1 § lämnas till myndighet, om uppgiften behövs där för

1. förundersökning, rättegång, ärende om disciplinansvar eller skiljande från anställning eller annat jämförbart rättsligt förfarande vid myndigheten mot någon rörande hans deltagande i verksamheten vid den myndighet där uppgiften förekommer,

2. omprövning av beslut eller åtgärd av den myndighet där uppgiften förekommer, eller

3. tillsyn över eller revision hos den myndighet där uppgiften förekommer.

Sekretess hindrar inte att uppgift lämnas i muntligt eller skriftligt yttrande av sakkunnig till domstol eller myndighet som bedriver förundersökning i brottmål.

Sekretess hindrar inte att uppgift om enskilda adress, telefonnummer och arbetsplats lämnas till en myndighet, om uppgiften behövs där för delgivning enligt delgivningslagen (1970:428). Uppgift hos myndighet som driver televerksamhet om enskilda telefonnummer får dock, om den enskilde hos myndigheten begärt att abonnemanget skall hållas hemligt och uppgiften omfattas av sekretess enligt 9 kap. 8 § tredje stycket, lämnas ut endast om den myndighet som begär uppgiften finner att det kan antas att den som söks för delgivning håller sig undan eller att det annars finns synnerliga skäl.

Sekretess hindrar inte att uppgift om enskilda adress, telefonnummer och arbetsplats *eller uppgift i form av fotografisk bild av enskild* lämnas till en myndighet, om uppgiften behövs där för delgivning enligt delgivningslagen (1970:428). Uppgift hos myndighet som driver televerksamhet om enskilda telefonnummer får dock, om den enskilde hos myndigheten begärt att abonnemanget skall hållas hemligt och uppgiften omfattas av sekretess enligt 9 kap. 8 § tredje stycket, lämnas ut endast om den myndighet som begär uppgiften finner att det kan antas att den som söks för delgivning håller sig undan eller att det annars finns synnerliga skäl.

Sekretess hindrar inte att uppgift som angår misstanke om brott lämnas till åklagarmyndighet, polismyndighet eller annan myndighet som har att ingripa mot brottet, om fängelse är föreskrivet för brottet och detta kan antas föranleda annan påföljd än böter.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

För uppgift som omfattas av sekretess enligt 7 kap. 1–6 och 34 §§, 8 kap. 8 § första stycket, 9 eller 15 § eller 9 kap. 4 eller 7 §, 8 § första eller andra stycket eller 9 § gäller vad som föreskrivs i fjärde stycket endast såvitt angår misstanke om brott för vilket inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i två år. Dock hindrar sekretess enligt 7 kap. 1, 4 eller 34 § inte att uppgift som angår misstanke om brott enligt 3, 4 eller 6 kap. brottsbalken mot någon som inte har fyllt arton år lämnas till åklagarmyndighet eller polismyndighet. Inte heller hindrar sekretess enligt 7 kap. 1 eller 4 § att uppgift som gäller misstanke om brott för vilket inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i ett år och som avser överföring eller försök till överföring av sådan allmänfarlig sjukdom som avses i 1 kap. 3 § smittskyddslagen (2004:168) lämnas till åklagarmyndighet eller polismyndighet.

Sekretess enligt 7 kap. 1 § och 4 § första och tredje styckena hindrar inte att uppgift om enskild, som inte fyllt arton år eller som fortgående missbrukar alkohol, narkotika eller flyktiga lösningsmedel, eller närstående till denne lämnas från myndighet inom hälso- och sjukvården och socialtjänsten till annan sådan myndighet, om det behövs för att den enskilde skall få nödvändig vård, behandling eller annat stöd. Detsamma gäller i fråga om lämnande av uppgift om gravid kvinna eller närstående till henne, om det behövs för en nödvändig insats till skydd för det väntade barnet.

3. Förslag till lag om ändring i lagen (2004:000) om ändring i sekretesslagen (1980:100)

Härigenom föreskrivs att 16 kap. 1 § sekretesslagen (1980:100) i stället för dess lydelse enligt lagen (2004:000) om ändring i nämnda lag skall ha följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2002/03:139, bet. 2003/04:FiU15

16 kap.

1 §¹

Att friheten enligt 1 kap. 1 § tryckfrihetsförordningen och 1 kap. 2 § yttrandefrihetsgrundlagen att meddela och offentliggöra uppgifter i vissa fall är begränsad framgår av 7 kap. 3 § första stycket 1 och 2, 4 § 1–8 samt 5 § 1 och 3 tryckfrihetsförordningen och av 5 kap. 1 § första stycket samt 3 § första stycket 1 och 2 yttrandefrihetsgrundlagen. De fall av uppsåtligt åsidosättande av tystnadsplikt, i vilka nämnda frihet enligt 7 kap. 3 § första stycket 3 och 5 § 2 tryckfrihetsförordningen samt 5 kap. 1 § första stycket och 3 § första stycket 3 yttrandefrihetsgrundlagen i övrigt är begränsad, är de där tystnadsplikten följer av

3. denna lag enligt

7 kap. 11 § första eller andra stycket, 12 § andra stycket eller 14 § första stycket

8 kap. 8 § andra eller tredje stycket såvitt avser uppgift som hänförs till affärsmässig utlåningsverksamhet

Föreslagen lydelse

16 kap.

1 §

Att friheten enligt 1 kap. 1 § tryckfrihetsförordningen och 1 kap. 2 § yttrandefrihetsgrundlagen att meddela och offentliggöra uppgifter i vissa fall är begränsad framgår av 7 kap. 3 § första stycket 1 och 2, 4 § 1–8 samt 5 § 1 och 3 tryckfrihetsförordningen och av 5 kap. 1 § första stycket samt 3 § första stycket 1 och 2 yttrandefrihetsgrundlagen. De fall av uppsåtligt åsidosättande av tystnadsplikt, i vilka nämnda frihet enligt 7 kap. 3 § första stycket 3 och 5 § 2 tryckfrihetsförordningen samt 5 kap. 1 § första stycket och 3 § första

¹ Senaste lydelse 2003:392.

stycket 3 yttrandefrihetsgrundlagen i övrigt är begränsad, är de där tystnadsplikten följer av

3. denna lag enligt

7 kap. 11 § första eller andra stycket *samt femte stycket, såvitt avser tillämpning av första eller andra stycket*, 12 § andra stycket eller 14 § första stycket

8 kap. 8 § andra eller tredje stycket såvitt avser uppgift som hänförs till affärsässig utlåningsverksamhet

BILAGA 3

Reservanternas lagförslag

Regeringens och utskottets förslag *Reservanternas förslag*

9 kap.

17 §

Sekretess gäller för uppgift om enskilds personliga och ekonomiska förhållanden, om inte annat följer av 18 §

1. i utredning enligt bestämmelserna om förundersökning i brottmål,
2. i angelägenhet som avser användning av tvångsmedel i sådant mål eller i annan verksamhet för att förebygga brott,
3. i angelägenhet som avser registerkontroll och särskild personutredning enligt säkerhetskylldlagen (1996:627),
4. i åklagarmyndighets, polismyndighets, Skatteverkets, Statens kriminaltekniska laboratoriums, Tullverkets eller Kustbevakningens verksamhet i övrigt för att förebygga, uppdaga, utreda eller beivra brott,
5. i Statens biografbyrås verksamhet att biträda Justitiekanslern, allmän åklagare eller polismyndighet i brottmål,
6. i register som förs av Rikspolisstyrelsen enligt polisdatalagen (1998:622) eller som annars behandlas där med stöd av samma lag,
7. i register som förs enligt lagen (1998:621) om misstankeregister,
8. i register som förs av Skatteverket enligt lagen (1999:90) om behandling av personuppgifter vid Skatteverkets medverkan i brottsutredningar eller som annars behandlas där med stöd av samma lag,
9. i särskilt ärenderegister över brottmål som förs av åklagarmyndighet, om uppgiften inte hänför sig till registrering som avses i 15 kap. 1 §,
10. i register som förs av Tullverket enligt lagen (2001:85) om behandling av personuppgifter i Tullverkets brottsbekämpande verksamhet eller som annars behandlas där med stöd av samma lag,

om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till den enskilde lider skada eller men.

Sekretess enligt första stycket 2 gäller hos domstol i dess rättskipande eller rättsvårdande verksamhet endast om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till den enskilde lider skada eller men om uppgiften röjs. Vid förhandling om användning av tvångsmedel gäller sekretess för uppgift om vem som är misstänkt endast om det kan antas att fara uppkommer för att den misstänkte eller någon närstående till honom eller henne utsätts för våld eller annat allvarligt men om uppgiften röjs. Av 12 kap. 2 § andra stycket framgår att även sekretessen enligt första stycket 1 är begränsad hos

*Regeringens och utskottets förslag Reservanternas förslag**domstol.*

Sekretess enligt första stycket gäller hos tillsynsmyndighet i konkurs för uppgift som angår misstanke om brott.

Sekretess gäller i verksamhet, som avses i första stycket, för anmälan eller utsaga från enskild, om det kan antas att fara uppkommer för att någon utsätts för våld eller annat allvarligt men om uppgiften röjs.

Utan hinder av sekretessen får en uppgift också lämnas ut

1. till enskild enligt vad som föreskrivs i den särskilda lagstiftningen om unga lagöverträdare,
2. till enskild enligt vad som föreskrivs i säkerhetsskyddslagen (1996:627) samt i förordning som har stöd i den lagen,
3. enligt vad som föreskrivs i lagen (1998:621) om misstankeregister, polisdatalagen (1998:622), lagen (1999:90) om behandling av personuppgifter vid Skatteverkets medverkan i brottsutredningar och i lagen (2001:85) om behandling av personuppgifter i Tullverkets brottsbekämpande verksamhet samt i förordningar som har stöd i dessa lagar,
4. till enskild enligt vad som föreskrivs i 27 kap. 8 § rättegångsbalken.

Utan hinder av sekretessen får polisen på begäran av den som lidit person- eller sakskada vid en trafikolycka lämna uppgift om identiteten hos en trafikant som haft del i olyckan.

Utan hinder av sekretessen enligt första stycket 1 får uppgift lämnas till konkursförvaltare, om uppgiften kan antas ha betydelse för konkursutredningen.

Sekretess gäller inte för uppgift som hänför sig till sådan verksamhet hos Säkerhetspolisen som avses i första stycket 1–4 eller 6 eller motsvarande verksamhet enligt äldre bestämmelser, om uppgiften har införts i en allmän handling före år 1949. I fråga om annan uppgift i allmän handling gäller sekretessen i högst sjuttio år.